

Krajský úřad Pardubického kraje
odbor školství

ANALÝZA VZDĚLÁVACÍ SOUSTAVY V PARDUBICKÉM KRAJI

Obsah

Obsah	2
Seznam tabulek	3
Seznam grafů.....	5
Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1 Předškolní vzdělávání	8
2 Základní vzdělávání	12
3 Střední vzdělávání	16
4 Vyšší odborné vzdělávání	24
5 Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami	28
6 Základní umělecké vzdělávání	30
7 Zájmové vzdělávání.....	31
8 Poradenské služby	33
9 Školská ubytovací zařízení	35
10 Zařízení školního stravování	37
11 Ústavní výchova (dětské domovy).....	38
12 Jazykové vzdělávání	39
13 Pedagogičtí pracovníci	40
Závěr	42

Seznam tabulek

Tabulka 1.1 – Vývoj počtu dětí v běžných třídách MŠ v okresech Pk.....	8
Tabulka 1.2 – Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách MŠ v okresech Pk	8
Tabulka 1.3 – Vývoj podílu dětí s žádostí o odklad povinné školní docházky	9
Tabulka 1.4 – Vývoj počtu dětí v přípravných třídách	10
Tabulka 1.5 – Podíl dětí cizinců v MŠ (bez dětí s individuálním vzděláváním).....	10
Tabulka 1.6 – Vývoj a využití kapacit mateřských škol.....	10
Tabulka 2.1 – Počet tříd a žáků podle ročníku ve školním roce 2022/2023	12
Tabulka 2.2 – Vývoj počtu žáků v běžných třídách ZŠ v okresech Pk	12
Tabulka 2.3 – Vývoj počtu žáků ve speciálních třídách ZŠ v okresech Pk.....	13
Tabulka 2.4 – Vývoj počtu žáků vzdělávajících se dle § 38 a § 41	13
Tabulka 2.5 – Vývoj a využití kapacit základních škol.....	14
Tabulka 2.6 – Podíl žáků cizinců v ZŠ	14
Tabulka 2.7 – Žáci, kteří odešli ze ZŠ	15
Tabulka 2.8 – Podíl žáků odcházejících ze ZŠ do 8letých gymnázií	15
Tabulka 3.1 – Počet středních škol podle zřizovatele v okresech Pk	16
Tabulka 3.2 – Počet středních škol podle struktury oborů vzdělání v okresech Pk	16
Tabulka 3.3 – Počet žáků středních škol a konzervatoře	17
Tabulka 3.4 – Podíly nově přijatých žáků v Pk ve srovnání s ČR.....	18
Tabulka 3.5 – Vývoj počtů žáků SŠ a konzervatoře podle dosaženého vzdělání.....	19
Tabulka 3.6 – Podíl žáků cizinců v SŠ a konzervatoři	20
Tabulka 3.7 – Vývoj a využití kapacit středních škol a konzervatoře	20
Tabulka 3.8 – Počet žáků SŠ a konzervatoře v oborových skupinách	21
Tabulka 3.9 – Žáci nově přijatí do 1. ročníku podle předchozího působiště (bez nástavbového studia).....	22
Tabulka 3.10 – Ukončování středního vzdělávání.....	23
Tabulka 4.1 – Počet vyšších odborných škol podle zřizovatele v okresech Pk.....	24
Tabulka 4.2 – Počet studentů VOŠ podle forem vzdělávání a zřizovatele.....	24
Tabulka 4.3 – Vývoj počtů studentů VOŠ podle forem vzdělávání	25
Tabulka 4.4 – Podíl studentů cizinců ve VOŠ	25
Tabulka 4.5 – Studenti nově přijatí do 1. ročníku podle předchozího působiště.....	26
Tabulka 4.6 – Vývoj a využití kapacit vyšších odborných škol	26
Tabulka 4.7 – Počet studentů a absolventů podle oborových skupin	27
Tabulka 4.8 – Ukončování vyššího odborného vzdělávání	27
Tabulka 5.1 – Vývoj počtu dětí a žáků v MŠ speciální, ZŠ speciální a v oborech Praktická škola.....	28
Tabulka 5.2 – Děti se speciálními vzdělávacími potřebami v MŠ	28
Tabulka 5.3 – Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami v ZŠ	28
Tabulka 5.4 – Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami v denní formě vzdělávání SŠ.....	29
Tabulka 5.5 – Počet dětí a žáků v běžných třídách podle druhu zdravotního postižení	29
Tabulka 6.1 – Rozsah činnosti ZUŠ v okresech Pk.....	30
Tabulka 6.2 – Přehled o rozsahu základního uměleckého vzdělávání	30
Tabulka 7.1 – Přehled o rozsahu zájmového vzdělávání ve školních družinách a klubech	32
Tabulka 8.1 – Přehled o činnosti pedagogicko-psychologických poraden.....	33
Tabulka 8.2 – Vývoj počtu klientů PPP s vydaným doporučením pro vzdělávání žáků se SVP	33
Tabulka 8.3 – Přehled o činnosti speciálně pedagogických center.....	34

Tabulka 8.4 – Vývoj počtu klientů SPC s vydaným doporučením pro vzdělávání žáků se SVP	34
Tabulka 9.1 – Přehled o rozsahu poskytovaného ubytování	35
Tabulka 9.2 – Přehled o zřizovateli školských ubytovacích zařízení	35
Tabulka 9.3 – Vývoj kapacit školských ubytovacích zařízení a počtu ubytovaných	35
Tabulka 9.4 – Vývoj počtu nevybavených žádostí o umístění	36
Tabulka 10.1 – Přehled o rozsahu poskytovaného školního stravování	37
Tabulka 10.2 – Přehled o zřizovateli zařízení školního stravování	37
Tabulka 10.3 – Vývoj kapacit a stravovaných v zařízeních školního stravování	37
Tabulka 11.1 – Naplněnost dětských domovů	38
Tabulka 12.1 – Rozsah jazykového vzdělávání	39
Tabulka 13.1 – Vývoj počtu učitelů a jejich kvalifikace	40
Tabulka 13.2 – Ostatní pedagogičtí pracovníci škol	41
Tabulka 13.3 – Pedagogičtí pracovníci vykonávající specializované nebo metodické činnosti	41

Seznam grafů

Graf 1.1 – Vývoj počtu dětí v předškolním vzdělávání	9
Graf 1.2 – Věkové složení dětí v předškolním vzdělávání	9
Graf 1.3 – Narození v jednotlivých okresech Pk	11
Graf 1.4 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 3–5 letých ...	11
Graf 2.1 – Vývoj počtu žáků v základním vzdělávání.....	13
Graf 2.2 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 6–14letých ..	14
Graf 3.1 – Podíl žáků v jednotlivých stupních středního vzdělání a konzervatoři	17
Graf 3.2 – Vývoj počtu žáků ve středních školách a konzervatoři	19
Graf 3.3 – Přehled o velikosti středních škol a konzervatoře v Pardubickém kraji.....	20
Graf 3.4 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 15–18letých	21
Graf 4.1 – Vývoj počtu studentů ve vyšším odborném vzdělávání	25
Graf 4.2 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 19–21letých	26

Seznam použitých zkratek

ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
DM	Domov mládeže
MŠ	Mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MZ	Maturitní zkouška
NFN	Normovaná finanční náročnost
Pk	Pardubický kraj
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
SPC	Speciálně pedagogické centrum
SŠ	Střední škola
SVP	Speciální vzdělávací potřeby
ŠJ	Školní jídelna
ŠZ	Školský zákon
VL	Výuční list
VOŠ	Vyšší odborná škola
ZŠ	Základní škola
ZUŠ	Základní umělecká škola

Úvod

Analýza vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji zachycuje stav dosažený ve školním roce 2022/2023 v hlavních oblastech vzdělávání a poskytování školských služeb a vyhodnocuje změny v porovnání se školním rokem 2018/2019, z něhož vycházel předchozí Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji 2020–2024. Analýza vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji slouží jako východisko pro zpracování Dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Pardubického kraje 2024–2028.

Data o počtech dětí, žáků, studentů jsou převzata ze školské statistiky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, demografické údaje vycházejí z prognóz Českého statistického úřadu.

1 Předškolní vzdělávání

Ve školním roce 2022/2023 poskytovalo předškolní vzdělávání celkem 325 mateřských škol (MŠ), z toho 308 zřizovaných obcemi, 5 Pardubickým krajem, 11 privátním sektorem (z toho 1 bilingvní a 2 lesní) a 1 církví. V porovnání se školním rokem 2018/2019 se v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 zvýšil počet škol poskytujících předškolní vzdělávání z 321 na 325.

Ve školním roce 2022/2023 bylo v mateřských školách v kraji zapsáno celkem 18 391 dětí v 815 běžných třídách a 120 dětí ve 12 speciálních třídách. Další 124 dětí se vzdělávalo podle § 34b školského zákona (individuální vzdělávání) a dále 20 dětí podle § 34 odst. 10 školského zákona (další děti vzdělávající se ve zbývajících dobách). V porovnání se školním rokem 2018/2019 vzrostl počet běžných tříd v MŠ o 48, počet dětí v nich vzdělávaných vzrostl však pouze o 121. Počet speciálních tříd v MŠ klesl ve sledovaném období o 1 třídu, avšak počet dětí v nich vzdělávaných se dlouhodobě významně nemění.

Vývoj počtu dětí v běžných a speciálních třídách MŠ v jednotlivých okresech Pardubického kraje udává tabulka 1.1 a 1.2.

Tabulka 1.1 – Vývoj počtu dětí v běžných třídách MŠ v okresech Pk

Okres	Počet dětí v běžných třídách ve školním roce				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Chrudim	3 511	3 524	3 422	3 464	3 552
Pardubice	6 073	6 007	5 845	5 925	6 136
Svitavy	3 781	3 828	3 728	3 677	3 777
Ústí nad Orlicí	4 905	4 913	4 783	4 790	4 926
Celkem	18 270	18 272	17 778	17 856	18 391

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

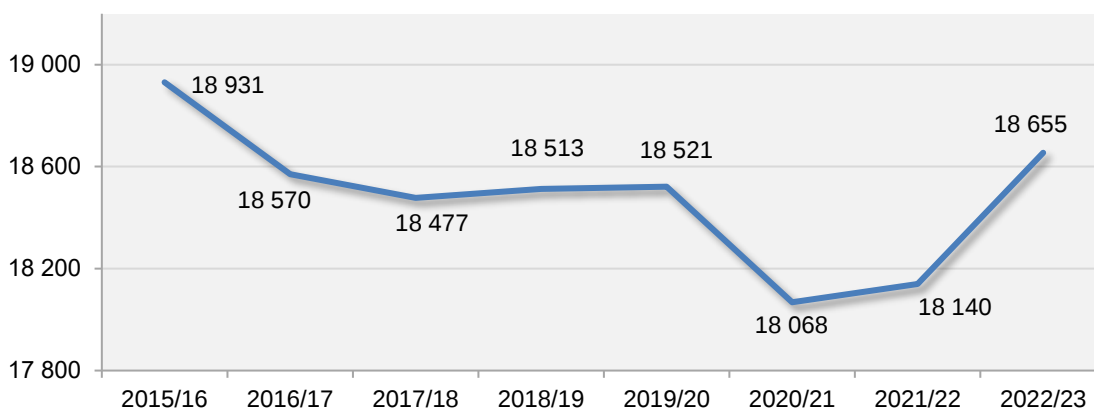
Tabulka 1.2 – Vývoj počtu dětí ve speciálních třídách MŠ v okresech Pk

Okres	Počet dětí ve speciálních třídách ve školním roce				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Chrudim	33	28	28	27	31
Pardubice	38	42	41	42	41
Svitavy	19	22	24	23	22
Ústí nad Orlicí	38	27	26	27	26
Celkem	128	119	119	119	120

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Vývoj počtu dětí v předškolním vzdělávání v Pardubickém kraji od školního roku 2015/2016 ukazuje graf 1.1.

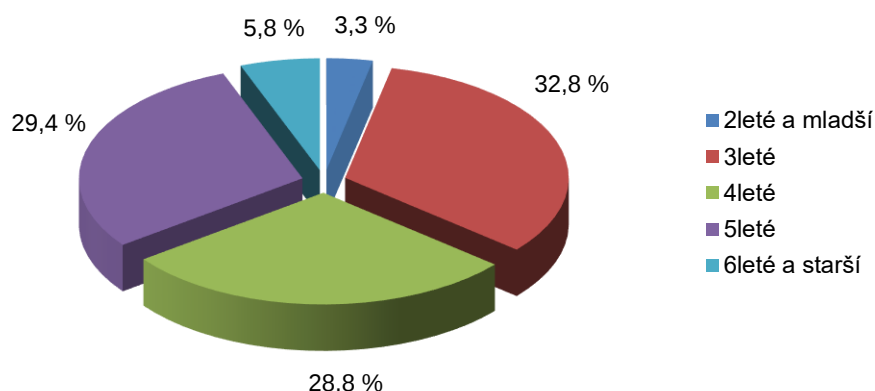
Graf 1.1 – Vývoj počtu dětí v předškolním vzdělávání

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Z celkového počtu dětí navštěvovalo ve školním roce 2022/2023 mateřské školy 1 816 dětí mladších tří let (2 726 dětí ve školním roce 2018/2019), což představuje pokles o 33,4 %. Zájem o přijetí dětí mladších tří let k předškolnímu vzdělávání neklesá, snížení jejich počtu v MŠ je způsobeno větším využitím kapacit MŠ dětmi s přednostním právem na přijetí (dětí starší 3 let a předškoláci). Povinné předškolní vzdělávání plnilo v MŠ 6 507 dětí (6 052 dětí ve školním roce 2018/2019). Věkové složení dětí MŠ v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 ukazuje graf 1.2.

Graf 1.2 – Věkové složení dětí v předškolním vzdělávání

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Ve školním roce 2022/2023 se dostavilo poprvé k zápisu k povinné školní docházce 6 091 dětí, ve školním roce 2018/2019 bylo poprvé u zápisu 5 416 dětí, což představuje nárůst o 12,5 %. Zároveň vzrostl podíl dětí přicházejících k zápisu s žádostí o odklad, a to až na 30 % ve školním roce 2021/2022. Situaci ilustruje tabulka č. 1.3.

Tabulka 1.3 – Vývoj podílu dětí s žádostí o odklad povinné školní docházky

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Poprvé u zápisu	4 301	4 139	4 270	4 212	4 350
z toho žádostí o odklad	1 089	1 077	1 037	1 266	1 177
Podíl dětí s žádostí o odklad	25,3 %	26,0 %	24,3 %	30,0 %	27,1 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Děti s odkladem povinné školní docházky se vzdělávaly také v přípravných třídách základní školy a ve třídách přípravného stupně základní školy speciální. Ve školním roce 2022/2023 se vzdělávalo 223 dětí v 17 přípravných třídách základních škol, a to ve 3 školách zřizovaných Pardubickým krajem a 12 školách zřizovaných obcí. Počet přípravných tříd v porovnání se školním rokem 2018/2019 vzrostl více než čtyřnásobně, a to výhradně v obecních školách. Počet dětí vzdělávaných v přípravných třídách vzrostl ve sledovaném období na více než dvojnásobek. Ve třídách přípravného stupně 6 základních škol speciálních zřizovaných Pardubickým krajem se vzdělávalo 31 dětí, což v porovnání se školním rokem 2018/2019 představuje nárůst o 9 dětí.

Tabulka 1.4 – Vývoj počtu dětí v přípravných třídách

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Počet dětí v přípravných třídách	95	123	126	199	223
Počet přípravných tříd	4	11	10	16	17

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Ve srovnání se školním rokem 2018/2019 vzrostl v MŠ o 262 počet dětí cizinců. V posledních dvou letech měly největší zastoupení děti, které přišly do ČR v souvislosti s válečným konfliktem na území Ukrajiny. Vývoj počtu dětí cizinců v mateřských školách udává tabulka 1.5.

Tabulka 1.5 – Podíl dětí cizinců v MŠ (bez dětí s individuálním vzděláváním)

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Počet dětí v MŠ	18 391	17 897	17 975	18 511	18 266
z toho cizinců	370	332	332	676	632
Podíl dětí cizinců v MŠ	2,0 %	1,9 %	1,9 %	3,7 %	3,5 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Kapacita mateřských škol v kraji v porovnání se školním rokem 2018/2019 vrostla o 709 dětí, jejich naplněnost se snížila o 2,4 %, což dokládá tabulka 1.6. Uvedený kapacitní nárůst však nebyl dostatečný. Ve školním roce 2022/2023 se nepodařilo do předškolního vzdělávání umístit 2 386 dětí, což v porovnání se školním rokem 2018/2019 představuje dvojnásobný nárůst, a to zejména v souvislosti s příchodem dětí z Ukrajiny. Ve většině případů nebylo vyhověno žádostem u dětí nespádových a dětí mladších tří let. Největší převis poptávky po předškolním vzdělávání byl ve sledovaném období evidován v ORP Pardubice a Chrudim.

Tabulka 1.6 – Vývoj a využití kapacit mateřských škol

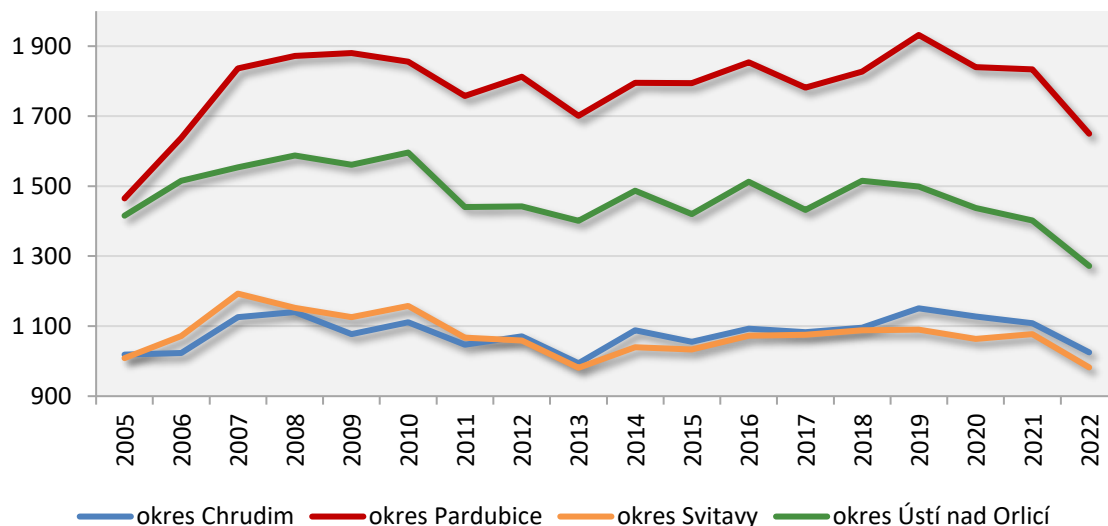
Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Kapacita MŠ	20 375	20 483	20 621	20 833	21 122
Naplněnost MŠ	90,3 %	89,8 %	86,8 %	86,3 %	87,6 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Od roku 2020 klesá porodnost ve všech okresech Pardubického kraje, dle projekce ČSÚ bude počet dětí ve věku 3–5 let v následujících letech klesat (viz grafy 1.3 a 1.4). Počet dětí v předškolním vzdělávání však budou ovlivňovat i další faktory. Jedním z nich je bezesporu migrace v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, přičemž největší koncentrace příchodících z Ukrajiny je v ORP Pardubice a Chrudim. Dalším významným faktorem, i když v delším časovém horizontu, je zkrácení čerpání rodičovského příspěvku do 3 let věku dítěte u dětí narozených od 1. 1. 2024. Na počty dětí v předškolním vzdělávání bude mít dopad také záměr MŠMT eliminovat odklady povinné školní docházky. Z uvedených důvodů je

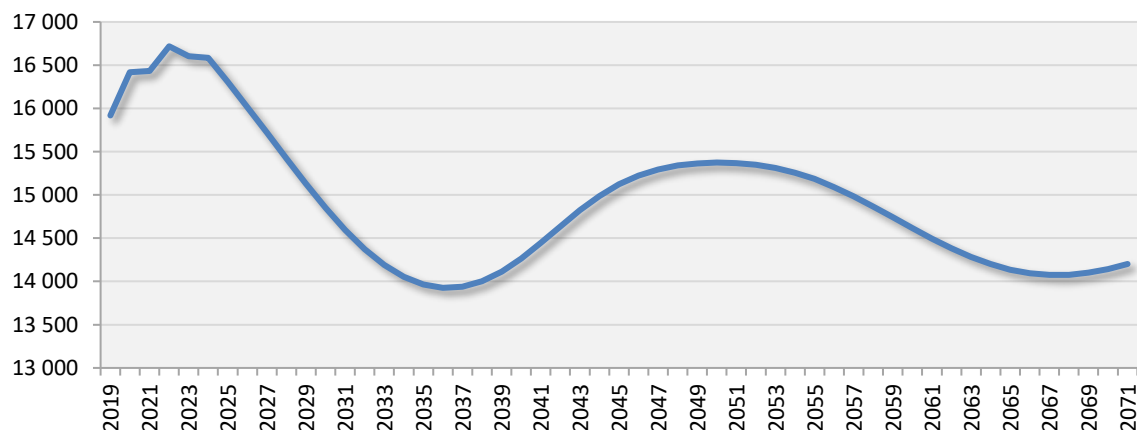
obtížné predikovat vývoj počtu dětí v předškolním vzdělávání. Lze však předpokládat nedostatek míst v MŠ zejména v ORP Pardubice a Chrudim, kde jsou nedostatečné kapacity již nyní, je zde vysoká koncentrace pracovních příležitostí a vysoký počet obyvatel.

Graf 1.3 – Narození v jednotlivých okresech Pk

Zdroj dat: ČSÚ

Graf 1.4 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 3–5 letých

Zdroj dat: ČSÚ

2 Základní vzdělávání

Ve školním roce 2022/2023 v Pardubickém kraji poskytovalo základní vzdělávání celkem 251 základních škol, z toho 226 ZŠ zřízených obcemi, 12 Pardubickým krajem, 12 privátním sektorem a 1 církví. Celkem 109 ZŠ bylo součástí spojeného subjektu s mateřskou školou, 6 ZŠ bylo spojeno se střední školou a 4 ZŠ byly spojeny s mateřskou a střední školou. Celkem 104 základních škol bylo neúplných (pouze s prvním stupněm), 111 malotřídních. V porovnání se školním rokem 2018/2019 se počet základních škol významně nezměnil. Snížil se počet ZŠ o 1 zřizovanou obcemi a o 1 zřizovanou Pardubickým krajem, a zvýšil se o 3 zřizované privátním sektorem.

Od školního roku 2018/2019 došlo k nárůstu počtu žáků v běžných třídách základních škol o 6,0 % (o 2 746 žáků). Největší nárůst zaznamenal okres Pardubice (o 10,4 %), nejmenší okres Svitavy (o 2,0 %). Ve speciálních třídách základních škol vzrostl počet žáků o 20,0 % (o 196 žáků).

Počet žáků a tříd v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 udává tabulka 2.1.

Tabulka 2.1 – Počet tříd a žáků podle ročníku ve školním roce 2022/2023

ZŠ	Počet běžných tříd	Počet žáků běžných tříd	Počet speciálních tříd	Počet žáků speciálních tříd
1. ročník	316	5 749	15	105
2. ročník	279	5 364	18	99
3. ročník	278	5 394	12	110
4. ročník	270	5 343	11	105
5. ročník	269	5 544	15	134
6. ročník	238	5 063	23	150
7. ročník	246	5 334	20	131
8. ročník	236	5 280	19	139
9. ročník	243	5 154	14	111
10. ročník	–	–	15	93
Celkem	2 375	48 225	162	1 177

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Vývoj počtu žáků v běžných a speciálních třídách ZŠ v jednotlivých okresech Pardubického kraje udávají tabulky 2.2 a 2.3.

Tabulka 2.2 – Vývoj počtu žáků v běžných třídách ZŠ v okresech Pk

Okres	Počet žáků v běžných třídách ve školním roce				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Chrudim	9 026	9 107	9 167	9 151	9 588
Pardubice	15 085	15 490	15 679	15 914	16 660
Svitavy	9 234	9 241	9 293	9 146	9 420
Ústí nad Orlicí	12 134	12 105	12 203	12 123	12 557
Celkem	45 479	45 943	46 342	46 334	48 225

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

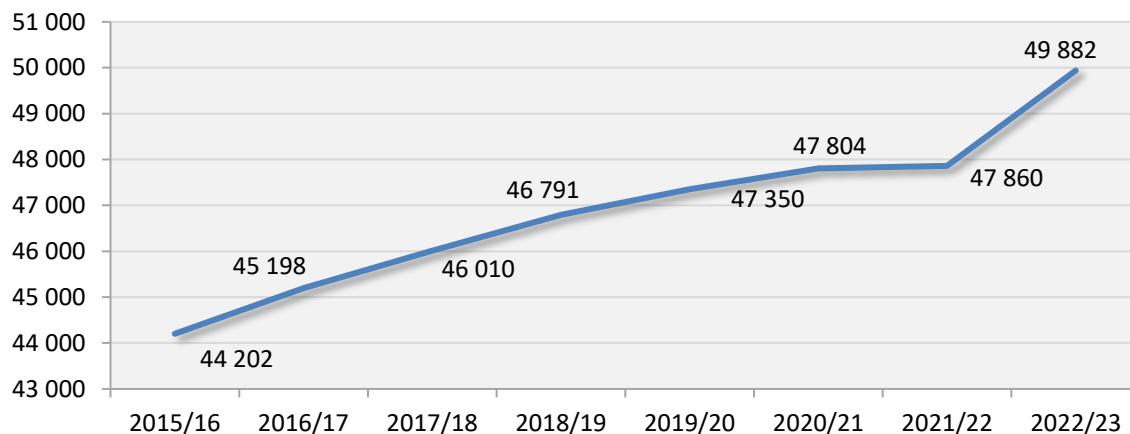
Tabulka 2.3 – Vývoj počtu žáků ve speciálních třídách ZŠ v okresech Pk

Okres	Počet žáků ve speciálních třídách ve školním roce				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Chrudim	172	183	185	182	191
Pardubice	275	295	300	314	333
Svitavy	240	251	253	264	277
Ústí nad Orlicí	294	307	331	367	376
Celkem	981	1 036	1 069	1 127	1 177

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Počet žáků v základním školství klesal až do roku 2011. Zlom nastal ve školním roce 2011/2012, kdy počet žáků začal postupně narůstat. Důvodem zvyšujícího se počtu žáků ZŠ byl zejména vstup silných populačních ročníků do 1. tříd a příchod žáků z Ukrajiny v souvislosti s válečným konfliktem. Ve školním roce 2022/2023 zahájilo povinnou školní docházku 5 916 žáků, zatímco v roce 2018/2019 do 1. tříd nastoupilo 5 440 žáků. Rostoucí tendenci počtu žáků v základním vzdělávání od školního roku 2015/2016 ukazuje graf 2.1.

Graf 2.1 – Vývoj počtu žáků v základním vzdělávání

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

V porovnání se školním rokem 2018/2019 významně vzrostl počet žáků v individuálním vzdělávání, a to na trojnásobek. Počet žáků vzdělávajících se v zahraničí se dlouhodobě nemění. Přehled o vývoji počtu žáků vzdělávajících se v zahraničí nebo v zahraniční škole v České republice (§ 38 školského zákona) a počtu žáků v individuálním vzdělávání (§ 41 školského zákona) v Pardubickém kraji dává tabulka 2.4.

Tabulka 2.4 – Vývoj počtu žáků vzdělávajících se dle § 38 a § 41

Počty žáků	Školní rok				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Vzdělávání v zahraničí nebo v zahraniční škole v ČR (§ 38)	231	223	208	209	215
Individuální vzdělávání (§ 41)	90	148	185	190	265
Celkem	321	371	393	399	480

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Na začátku školního roku 2022/2023 byla průměrná naplněnost běžných tříd 20,3 žáků a speciálních tříd 7,3 žáků. Naplněnost tříd se ve sledovaném období téměř nezměnila. V souladu s ustanovením § 23 odst. 3 a 4 školského zákona povolili zřizovatelé 65 základních škol výjimku z nejnižšího počtu žáků ve třídě (v předchozím školním roce 68 školám). Od školního roku 2018/2019 podařilo navýšit kapacitu základních škol v kraji o 203 žáků. Naplněnost základních škol však vzrostla o 4,4 %, což ukazuje tabulka 2.5. I přes relativně menší celkovou naplněnost základních škol v kraji a mírný kapacitní nárůst nejsou kapacity základních škol dostatečné, a to zejména v ORP Pardubice a Chrudim.

Tabulka 2.5 – Vývoj a využití kapacit základních škol

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Kapacita ZŠ	65 838	65 822	65 996	65 861	66 061
Naplněnost ZŠ	71,1 %	71,9 %	72,4 %	72,7 %	75,5 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Od školního roku 2018/2019 významně vzrostl počet žáků cizinců zapsaných v základních školách v Pardubickém kraji, a to zejména v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. Vývoj počtu žáků cizinců v základních školách udává tabulka 2.6.

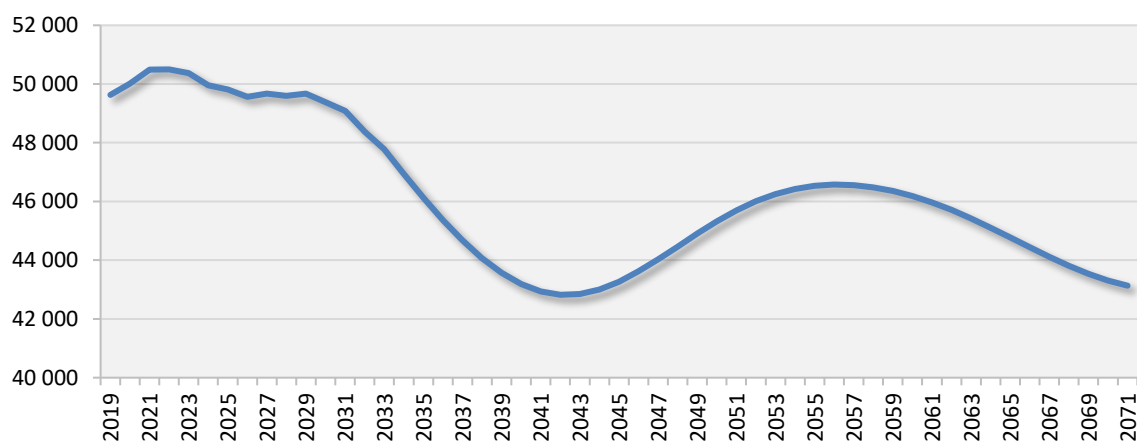
Tabulka 2.6 – Podíl žáků cizinců v ZŠ

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Počet žáků v ZŠ	46 791	47 350	47 804	47 860	49 882
z toho cizinců	677	785	842	945	2 880
Podíl žáků cizinců v ZŠ	1,5 %	1,7 %	1,8 %	2,0 %	5,8 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

V následujících letech lze dle projekce Českého statistického úřadu v Pardubickém kraji očekávat mírný pokles počtu žáků v základních školách. Uvedený pokles nebude rovnoměrný v rámci celého kraje. S větší poptávkou rodičů po umístění dětí se mohou nadále setkávat zejména základní školy v Pardubicích.

Graf 2.2 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 6–14letých

Zdroj dat: ČSÚ

Tabulka 2.7 dává přehled o žácích, kteří odešli ze základních škol. Z uvedených dat je zřejmé, že počet žáků odcházejících ze základních škol s neukončeným základním vzděláním se v posledních letech významně nemění, jejich podíl však vzhledem k rostoucímu počtu žáků základních škol klesá.

Tabulka 2.7 – Žáci, kteří odešli ze ZŠ

Žáci ZŠ	Školní rok				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Ukončili školní docházku celkem	4 290	4 471	4 752	5 145	5 173
z toho v 7. ročníku	34	50	31	36	34
z toho v 8. ročníku	147	157	109	156	135
z toho v 9. ročníku	4 085	4 225	4 578	4 915	5 267
z toho v 10. ročníku	18	33	29	28	33
nezařazeni do ročníku	6	5	5	10	3

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

V Pardubickém kraji se dlouhodobě nemění počty otevíraných tříd 1. ročníků 8letých gymnázií, podíl žáků odcházejících ze základních škol do 8letých gymnázií se ve sledovaném období pohybuje pod 9 %. Vyšší podíl žáků odcházejících do 8letých gymnázií v okresech Svitavy a Ústí nad Orlicí je dán územním uspořádáním Pardubického kraje, kdy gymnázia sídlí ve větších městech každého okresu. V okrese Chrudim a v okrese Pardubice je v porovnání s okresy Svitavy a Ústí nad Orlicí takových měst méně. V 6letém gymnaziálním oboru vzdělání v Pardubickém kraji nevzdělává žáky žádná střední škola. Podrobnější přehled o vývoji podílu žáků odcházejících z 5. ročníků základních škol do 8letých gymnázií v jednotlivých okresech Pardubického kraje dává tabulka 2.8.

Tabulka 2.8 – Podíl žáků odcházejících ze ZŠ do 8letých gymnázií

Okres	Školní rok				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Chrudim	6,24 %	5,82 %	4,83 %	6,35 %	5,36 %
Pardubice	6,68 %	6,25 %	6,35 %	6,14 %	6,77 %
Svitavy	10,30 %	10,07 %	9,71 %	10,21 %	10,45 %
Ústí nad Orlicí	10,65 %	10,97 %	10,89 %	10,60 %	11,13 %
Celkem Pk	8,44 %	8,21 %	7,93 %	8,22 %	8,42 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

3 Střední vzdělávání

Pardubický kraj ve školním roce 2022/2023 vykonával zřizovatelskou funkci vůči 60 středním školám a 1 konzervatoři. Střední vzdělávání v Pardubickém kraji poskytovalo také 13 soukromých středních škol, 1 škola církevní a 1 škola Ministerstva obrany. Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové je jedinou střední vojenskou školou v České republice. Ve školním roce 2022/2023 vzdělávala žáky v oborech vzdělání 78-42-M/07 Vojenské lyceum, 26-41-M/01 Elektrotechnika, 23-41-M/01 Strojírenství (odloučené pracoviště v Sokolově) a 64-41-L/51 Podnikání (dálková forma vzdělávání). Vzhledem ke specifiku zřizovatele nejsou známy podrobnější informace o počtu žáků.

V porovnání se školním rokem 2018/2019 došlo ke zvýšení počtu škol poskytujících střední vzdělávání v okrese Chrudim o 1 školu, která od školního roku 2021/2022 vzdělává žáky v oboru vzdělání Praktická škola dvouletá. Počet středních škol (včetně konzervatoře) podle zřizovatele v jednotlivých okresech Pardubického kraje ve školním roce 2022/2023 uvádí tabulka 3.1.

Tabulka 3.1 – Počet středních škol podle zřizovatele v okresech Pk

Zřizovatel	Počet středních škol v okresech Pk				Celkem
	Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí nad O.	
Pardubický kraj	11	17	13	20	61
Soukromník	2	7	2	2	13
Církev	1	0	0	0	1
Ministerstvo obrany ČR	0	0	1	0	1
Celkem	14	24	16	22	76

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Přehled o počtu středních škol se strukturou oborů vzdělání poskytujících střední vzdělání, střední vzdělání s výučním listem (VL) a střední vzdělání s maturitní zkouškou (MZ) v jednotlivých okresech Pardubického kraje ve školním roce 2022/2023 dává tabulka 3.2.

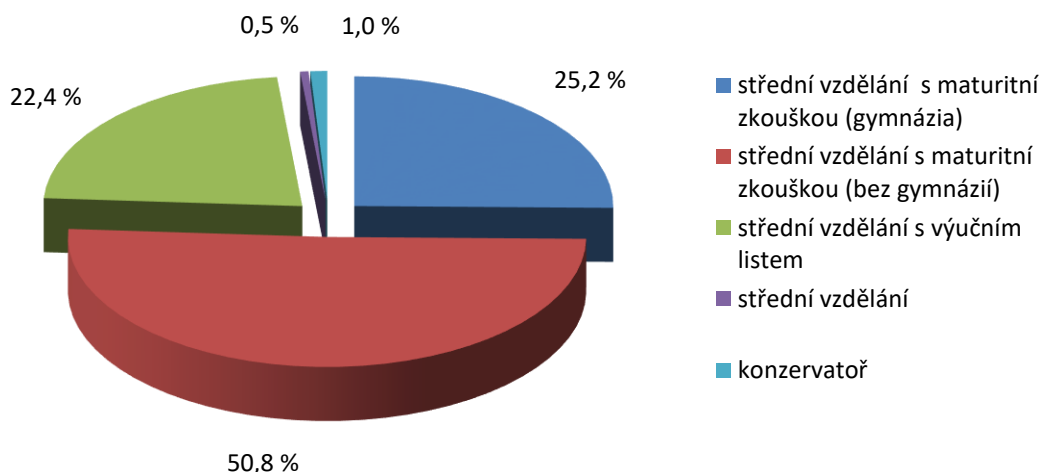
Tabulka 3.2 – Počet středních škol podle struktury oborů vzdělání v okresech Pk

Okres	Počet středních škol poskytujících střední vzdělání v oborech vzdělání			
	s maturitní zkouškou (gymnázia)	s maturitní zkouškou (bez gymnázií)	s výučním listem	praktická škola
Chrudim	3	8	7	2
Pardubice	6	14	12	2
Svitavy	5	11	5	2
Ústí nad Orlicí	6	13	11	3
Celkem	20	46	35	9

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Podíl žáků v jednotlivých stupních středního vzdělání ve středních školách a konzervatoři v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 znázorňuje graf 3.1. Uvedené podíly jsou srovnatelné se situací v předchozích školních letech.

Graf 3.1 – Podíl žáků v jednotlivých stupních středního vzdělání a konzervatoři

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Počet žáků středních škol a konzervatoře ve všech formách vzdělávání v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 v členění dle zřizovatele udává tabulka 3.3.

Tabulka 3.3 – Počet žáků středních škol a konzervatoře

Forma vzdělávání	Střední vzdělání s MZ (gymnázia)	Střední vzdělání s MZ (bez gymnázií)	Střední vzdělání s VL	Střední vzdělání	Konzervatoř	Celkem
Střední školy a konzervatoř zřizované Pardubickým krajem						
Denní	5 618	9 620	4 683	106	176	20 203
Dálková	0	24	0	0	0	24
Večerní	0	56	0	0	0	56
Kombinovaná	0	63	26	0	73	162
Celkem	5 618	9 763	4 709	106	249	20 445
Střední školy soukromé a církevní						
Denní	389	1 807	412	18	0	2 626
Dálková	0	113	224	0	0	337
Večerní	0	0	0	0	0	0
Kombinovaná	0	402	0	0	0	402
Celkem	389	2 322	636	18	0	3 365
Střední školy a konzervatoř za všechny zřizovatele						
Denní	6 007	11 427	5 095	124	176	22 829
Dálková	0	137	224	0	0	361
Večerní	0	56	0	0	0	56
Kombinovaná	0	465	26	0	73	564
Celkem	6 007	12 085	5 345	124	249	23 810

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

V Pardubickém kraji je téměř 70 % uchazečů přijímáno do oborů vzdělání s maturitní zkouškou. Podíl žáků přijímaných do gymnázií je o 3,8 % nižší, než je celorepublikový průměr. Nad průměrem ČR o 2,8 % se pohybuje podíl uchazečů přijímaných do maturitních

oborů vzdělání středních odborných škol, o 1,2 % je vyšší také podíl žáků přijímaných do oborů vzdělání s výučním listem. Srovnání podílu žáků nově přijímaných do jednotlivých úrovní středního vzdělávání v Pardubickém kraji (včetně údajů za Vojenskou střední školu a Vyšší odbornou školu Ministerstva obrany v Moravské Třebové) a v ostatních krajích ve školním roce 2022/2023 ukazuje tabulka 2.6.

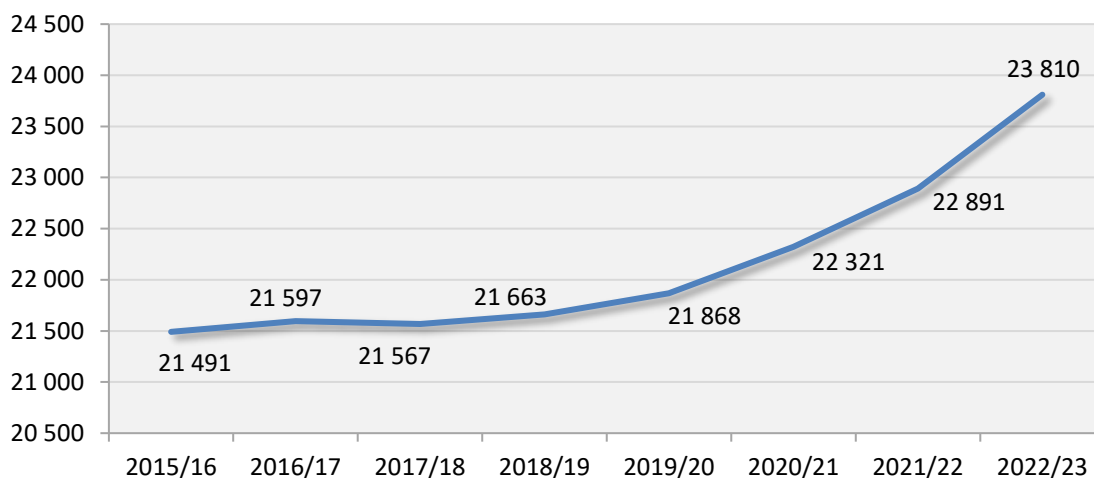
Tabulka 3.4 – Podíly nově přijatých žáků v Pk ve srovnání s ČR

Kraj	Podíl nově přijatých žáků			
	Střední vzdělání	Střední vzdělání s výučním listem	Střední vzdělání s maturitní zkouškou (bez gymnázií)	Střední vzdělání s maturitní zkouškou (gymnázia)
Hlavní město Praha	0,7 %	17,5 %	53,2 %	28,6 %
Jihočeský kraj	0,4 %	32,6 %	48,4 %	18,7 %
Jihomoravský kraj	0,7 %	27,5 %	48,9 %	22,9 %
Karlovarský kraj	1,3 %	37,5 %	44,7 %	16,5 %
Kraj Vysočina	0,7 %	32,2 %	47,0 %	20,0 %
Královéhradecký kraj	0,8 %	30,0 %	49,9 %	19,2 %
Liberecký kraj	0,5 %	34,3 %	49,5 %	15,7 %
Moravskoslezský kraj	0,7 %	30,0 %	48,9 %	20,4 %
Olomoucký kraj	2,0 %	31,9 %	46,9 %	19,2 %
Pardubický kraj	0,6 %	30,5 %	52,2 %	16,7 %
Plzeňský kraj	0,5 %	31,9 %	51,8 %	15,8 %
Středočeský kraj	1,3 %	31,7 %	47,6 %	19,4 %
Ústecký kraj	0,8 %	36,5 %	46,7 %	16,0 %
Zlínský kraj	0,5 %	26,3 %	50,7 %	22,5 %
Česká republika	0,8 %	29,3 %	49,4 %	20,5 %

Zdroj dat: NPI ČR

V současné době střední školy Pardubického kraje zaznamenávají z hlediska počtu žáků rostoucí trend. Ve školním roce 2022/2023 se vzdělávalo ve středních školách o 2 147 žáků více než v roce 2018/2019. Vzhledem k demografickému vývoji lze očekávat, že i v dalších letech počet žáků středních škol poroste. Záleží však i na jiných faktorech, např. na míře migrace (aktuálně zejména z Ukrajiny). V konzervatoři se z důvodu naplněné kapacity počty žáků dlouhodobě významně nemění. Vývoj počtu žáků středních škol a konzervatoře vzdělávaných ve všech formách vzdělávání v Pardubickém kraji od školního roku 2015/2016 ukazuje graf 3.2.

Graf 3.2 – Vývoj počtu žáků ve středních školách a konzervatoři

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Vývoj počtů žáků v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělání ve školních letech 2018/2019 až 2022/2023 udává tabulka 3.4.

Tabulka 3.5 – Vývoj počtů žáků SŠ a konzervatoře podle dosaženého vzdělání

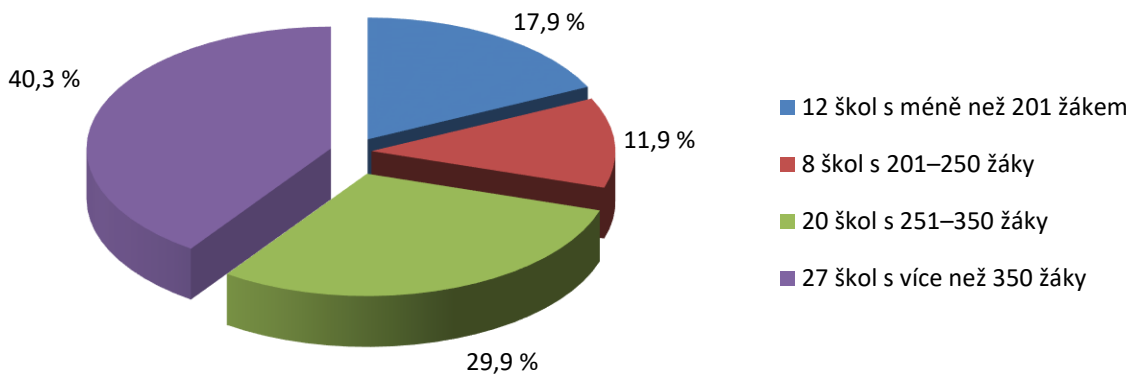
Kategorie dosaženého vzdělání	Počet žáků ve školním roce				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Obory C – Praktická škola	104	91	109	122	124
Obory E – s výučním listem	416	435	456	442	471
Obory H – s výučním listem	4 673	4 799	4 776	4 723	4 874
Obory L/0 – s maturitní zkouškou a odborným výcvikem	1 404	1 439	1 499	1 555	1 724
Obory M – s maturitní zkouškou bez odborného výcviku	8 225	8 349	8 729	9 159	9 770
Obory K – Gymnázium 4leté	2 442	2 428	2 414	2 452	2 453
Obory K – Gymnázium 8leté	3 552	3 553	3 524	3 537	3 554
Obory L/5 – nástavbové studium	608	531	572	662	591
Obory P – konzervatoř	239	243	242	239	249
Celkem	21 663	21 868	22 321	22 891	23 810

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Od školního roku 2018/2019 vzrostla také kapacita středních škol a konzervatoře v Pardubickém kraji o 130 žáků. Naplněnost krajských středních škol ve sledovaném období vzrostla o 5,1 procentního bodu, naplněnost škol soukromých a školy církevní vzrostla o 13,9 procentního bodu. Největší naplněnost vykazovaly střední školy v okrese Pardubice (82,4 %), nejméně naplněné byly střední školy v okrese Chrudim (60,1 %). Téměř 30 % středních škol a konzervatoř využívalo svou kapacitu z více než 90 %. Mezi školy s největší naplněností patřily Letohradské soukromé gymnázium, o.p.s. Letohrad, Vyšší odborná škola a střední škola zdravotnická a sociální Ústí nad Orlicí, Střední škola automobilní Holice, Střední odborné učiliště plynárenské Pardubice, Střední průmyslová škola chemická Pardubice, Vyšší odborná škola pedagogická a Střední pedagogická škola Litomyšl, Obchodní akademie Chrudim a Konzervatoř Pardubice.

Přehled o středních školách a konzervatoři v Pardubickém kraji podle počtu žáků v současti střední škola ve školním roce 2022/2023 (bez 8 škol jen s obory vzdělání Praktická škola dvouletá) dává graf 3.3.

Graf 3.3 – Přehled o velikosti středních škol a konzervatoře v Pardubickém kraji

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Počet 538 žáků cizinců vzdělávaných ve středních školách a konzervatoři ve školním roce 2022/2023 se v porovnání se školním rokem 2018/2019 zvýšil více než dvojnásobně. Počet žáků cizinců se v předešlých letech dlouhodobě pohyboval kolem 1 % všech žáků středních škol a konzervatoře. Počet žáků studujících ve středních školách a konzervatoři podle státního občanství udává tabulka 3.5.

Tabulka 3.6 – Podíl žáků cizinců v SŠ a konzervatoři

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Počet žáků v SŠ a konzervatoři	21 663	21 868	22 321	22 891	23 810
z toho cizinců	240	285	291	308	538
Podíl žáků cizinců	1,1 %	1,3 %	1,3 %	1,3 %	2,3 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Největší zastoupení měli žáci z Ukrajiny v celkovém počtu 308 žáků. Ve školním roce 2022/2023 se ve středních školách a konzervatoři vzdělávalo 193 žáků z Ukrajiny se statutem uprchlíka s dočasnou ochranou, z tohoto počtu jazykovou přípravu v určených středních školách a konzervatoři absolvovalo 31 žáků.

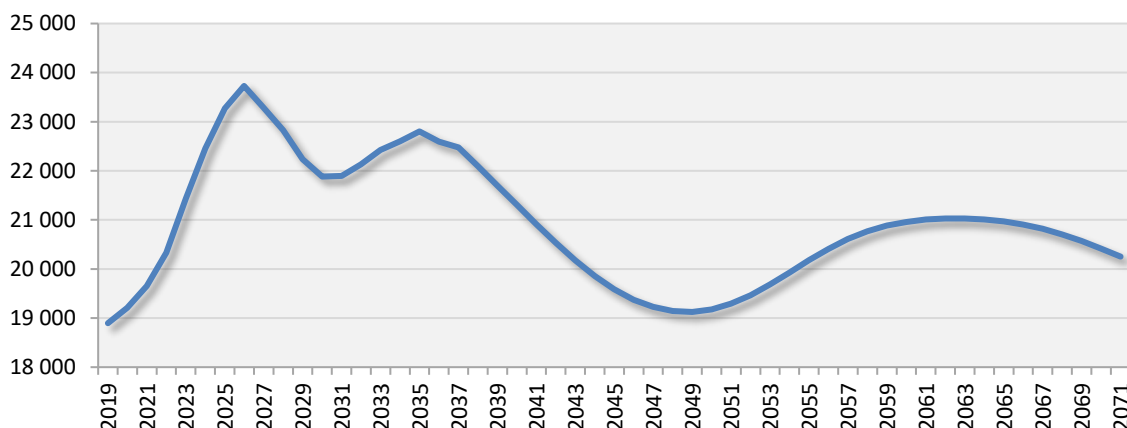
Počet žáků ve středních školách by měl dosáhnout svého maxima v roce 2026 (viz graf 3.4), v dalších letech lze očekávat pokles počtu žáků. Kapacity středních škol v Pardubickém kraji jsou nyní využity ze 73,6 % a jsou dostatečné i pro příchod silnějších populačních ročníků. Vývoj a využití kapacit středních škol a konzervatoře ukazuje tabulka 3.6.

Tabulka 3.7 – Vývoj a využití kapacit středních škol a konzervatoře

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Kapacita SŠ a konzervatoře	32 220	32 220	32 280	32 290	32 350
Naplněnost SŠ a konzervatoře	67,2 %	67,9 %	69,1 %	70,9 %	73,6 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Graf 3.4 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 15–18letých

Zdroj dat: ČSÚ

Z hlediska oborového rozložení žáků ve středních školách a konzervatoři se v Pardubickém kraji tradičně vzdělává nejvíce žáků kromě gymnázií v oborech vzdělání ze skupiny Zemědělství a lesnictví, Ekonomika a administrativa a Strojírenství a strojírenská výroba. K oborovým skupinám s nejmenším počtem žáků patří Obchod, Doprava a spoje, Ekologie a ochrana životního prostředí a Textilní výroba a oděvnictví. Přehled o počtu žáků v jednotlivých skupinách oborů vzdělání ve školním roce 2022/2023 dává tabulka 3.7.

Tabulka 3.8 – Počet žáků SŠ a konzervatoře v oborových skupinách

Skupina oborů vzdělání	Počet žáků	Podíl žáků
Gymnázia	6 007	25,2 %
Zemědělství a lesnictví	1 943	8,2 %
Ekonomika a administrativa	1 807	7,6 %
Strojírenství a strojírenská výroba	1 710	7,2 %
Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika	1 323	5,6 %
Gastronomie, hotelnictví a turismus	1 228	5,2 %
Stavebnictví, geodézie a kartografie	1 054	4,4 %
Informatické obory	1 019	4,3 %
Zdravotnictví	921	3,9 %
Právo, právní a veřejnosprávní činnost	822	3,5 %
Umění a užité umění	786	3,3 %
Obecně odborná příprava	766	3,2 %
Potravinářství a potravinářská chemie	751	3,2 %
Osobní a provozní služby	561	2,4 %
Speciální a interdisciplinární obory	558	2,3 %
Pedagogika, učitelství a sociální péče	558	2,3 %
Technická chemie a chemie silikátů	475	2,0 %
Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie	347	1,5 %
Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů	341	1,4 %
Podnikání v oborech, odvětví	249	1,0 %
Veterinářství a veterinární prevence	219	0,9 %
Obchod	141	0,6 %
Doprava a spoje	138	0,6 %
Ekologie a ochrana životního prostředí	67	0,3 %
Textilní výroba a oděvnictví	19	0,1 %
Celkem	23 810	100,0 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Počet žáků ve středním školství není ovlivněn jen počtem absolventů základních škol. Žáci středních škol v průběhu svého studia mění obory vzdělání, opakují jednotlivé ročníky, případně jsou přijímáni k opětovnému vzdělávání po třech neúspěšných pokusech o vykonání maturitní zkoušky. Do 1. ročníku denní formy vzdělávání bylo v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 nově přijato 300 žáků, kteří odešli z jiné střední školy či oboru, aniž by získali středoškolské vzdělání. Tito žáci představují téměř 5% podíl všech žáků nově přijatých do 1. ročníku SŠ. Uvedený podíl měl v posledních čtyřech letech klesající tendenci. Významnou část nově přijatých žáků představují také ti, kteří přicházejí na střední školy po určité době strávené na trhu práce (167 žáků, tj. 2,7 %), tento podíl má rostoucí tendenci. Důvodem opakovaných vstupů do středních škol je zejména nevhodná volba oboru vzdělání nebo stupně vzdělání a problémové chování žáků.

Přehled o nově přijatých žácích do 1. ročníku denní formy vzdělávání středních škol (bez 8letých gymnázií) ve školním roce 2022/2023 podle předchozího působiště dává tabulka 3.8.

Tabulka 3.9 – Žáci nově přijatí do 1. ročníku podle předchozího působiště (bez nástavbového studia)

Žáci nově přijatí do 1. ročníku	Střední vzdělání s MZ	Střední vzdělání s VL	Střední vzdělání
Z 6. ročníků ZŠ	x	1	x
Ze 7. ročníků ZŠ	x	20	0
Z 8. ročníků ZŠ	0	116	1
Z 9. a 10. ročníků ZŠ	3 594	1 461	34
S neukončeným středním vzděláním	134	165	1
Ihned po ukončení středního vzdělání s VL	12	34	0
Ihned po ukončení středního vzdělání	2	15	1
Ihned po ukončení středního vzdělání s MZ	11	14	0
Žáci odjinud	59	106	2

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Některý z ročníků střední školy nebo konzervatoře opakovalo ve školním roce 2022/2023 celkem 451 žáků denní formy vzdělávání, což představuje téměř 2 % všech žáků. Počet žáků opakujících ročník v posledních letech klesá, a to zejména z důvodu naplněných kapacit některých středních škol.

Na základě srovnání údajů podzimního a jarního sběru dat ze školních matrik lze z rozdílného počtu žáků vzdělávaných ve středních školách vyhodnotit odchody žáků během školního roku. Z porovnání údajů o počtu vzdělávaných žáků k rozhodnému datu 30. 9. 2022 a 31. 3. 2023 vyplývá, že v průběhu tohoto období ve středních školách ubylo 523 žáků (tj. 2,2 %), z toho v denní formě vzdělávání 401 žáků. Nejčastěji se jedná o žáky 1. ročníků. Předčasné odchody ze vzdělávání, které jsou způsobeny zejména nezájmem o zvolený obor, nedostatkem motivace ke studiu a vysokou absencí žáků ve výuce, v porovnání se školním rokem 2018/2019 zaznamenaly pokles o téměř o 1 %.

Nedílnou součástí středního vzdělávání je nástavbové studium, které umožňuje absolventům 3letých oborů vzdělání ukončených výučním listem dosáhnout vyšší vzdělanostní úrovně. Ve školním roce 2022/2023 vzdělávalo žáky v oborech nástavbového studia 12 středních škol, z toho 10 zřizovaných Pardubickým krajem a 2 soukromé. Od školního roku 2018/2019 klesl počet škol zřizovaných Pk poskytujících nástavbové studium o 3 školy. Podíl absolventů denní formy vzdělávání 3letých oborů středního vzdělání ukončených výučním listem, kteří dále pokračují v nástavbovém studiu, se dlouhodobě pohybuje kolem 20 %. Značný počet žáků nástavbové studium neukončí úspěšně. Mnozí zanechají studia v průběhu

vzdělávání nebo nejsou úspěšní u maturitních zkoušek. Z počtu 356 žáků, kteří zahájili 1. ročník denní formy vzdělávání ve školním roce 2021/2022, pokračovalo ve studiu 2. ročníku ve školním roce 2022/2023 pouze 211 žáků (z počtu 20 žáků v ostatních formách vzdělávání 17 žáků). V jarním zkušebním období školního roku 2022/2023 neuspělo nebo nebylo k maturitní zkoušce připuštěno téměř 65 % žáků nástavbového studia.

Úspěšnost ukončování středního vzdělávání v Pardubickém kraji ve sledovaném období vzrostla téměř ve všech kategoriích dosaženého vzdělání. Kromě oboru vzdělání Praktická škola měli nejmenší úspěšnost ukončování studia žáci nástavbových oborů. Přehled o podílu absolventů z žáků posledních ročníků středních škol v jednotlivých kategoriích dosaženého vzdělání denní formy vzdělávání dává tabulka 3.9. Jedná se o absolventy z jarních i podzimních termínů závěrečných zkoušek, maturitních zkoušek a absolutorií.

Tabulka 3.10 – Ukončování středního vzdělávání

Kategorie dosaženého vzdělání	Podíl absolventů z žáků posledních ročníků školního roku				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Obory C – Praktická škola	51,5 %	46,0 %	37,3 %	56,1 %	59,4 %
Obory E – s výučním listem	68,9 %	80,7 %	70,9 %	78,1 %	77,7 %
Obory H – s výučním listem	76,5 %	87,6 %	85,4 %	77,3 %	80,0 %
Obory L/0 – s MZ a OV	63,2 %	76,1 %	85,7 %	74,7 %	77,1 %
Obory M – s MZ bez OV	79,7 %	83,4 %	91,9 %	83,2 %	85,6 %
Obory K – Gymnázium	98,1 %	98,8 %	98,4 %	97,1 %	97,8 %
Obory L/5 – nástavbové studium	50,0 %	61,5 %	71,1 %	51,7 %	67,8 %
Obory P – konzervatoř	100,0 %	90,9 %	90,0 %	100,0 %	100,0 %
Celkem	79,8 %	89,3 %	89,1 %	82,0 %	84,8 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

4 Vyšší odborné vzdělávání

Ve školním roce 2022/2023 poskytovaly vyšší odborné vzdělávání 4 školy zřizované Pardubickým krajem, 1 škola soukromá a 1 škola Ministerstva obrany. Vojenská střední škola a Vyšší odborná škola Ministerstva obrany v Moravské Třebové vzdělávala studenty v akreditovaném vzdělávacím programu Ochrana vojsk a obyvatelstva při krizových situacích v kombinované formě vzdělávání. Vzhledem ke specifiku zřizovatele nejsou známy podrobnější informace o počtu studentů.

Z důvodu nezájmu uchazečů o studium klesl od školního roku 2018/2019 počet vyšších odborných škol (VOŠ) o tři zřizované Pardubickým krajem. Počet vyšších odborných škol, které v jednotlivých okresech Pk vzdělávaly studenty ve školním roce 2022/2023 udává tabulka 4.1.

Tabulka 4.1 – Počet vyšších odborných škol podle zřizovatele v okresech Pk

Zřizovatel	Počet vyšších odborných škol v okresech Pk				Celkem
	Chrudim	Pardubice	Svitavy	Ústí n. O.	
Pardubický kraj	1	1	1	1	4
Soukromník	0	1	0	0	1
Ministerstvo obrany ČR	0	0	1	0	1
Celkem	1	2	2	1	6

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Vyšší odborné školy zřizované Pardubickým krajem jsou součástí právnické osoby vykonávající současně i činnost střední školy, což umožňuje zajistit provoz těchto škol po personální i materiální stránce. Jedinou samostatnou školou v kraji je soukromá Vyšší odborná škola – Diplomovaný oční technik, s.r.o. v Pardubicích, která má studenty pouze v jednom akreditovaném vzdělávacím programu Diplomovaný oční optik v dálkové formě vzdělávání. Přehled o počtu studentů VOŠ ve všech formách vzdělávání podle zřizovatele v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 udává tabulka 4.2.

Tabulka 4.2 – Počet studentů VOŠ podle forem vzdělávání a zřizovatele

Forma vzdělávání	Počet studentů ve vyšších odborných školách		Celkem
	zřizovaných Pk	soukromých	
Denní	590	0	590
Dálková	256	43	299
Kombinovaná	6	0	6
Celkem	852	43	895

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Vývoj počtů studentů vyšších odborných škol v jednotlivých formách vzdělávání udává tabulka 4.3. Svého minima dosáhl počet studentů VOŠ ve školním roce 2019/2020, poté již VOŠ vykazovaly nárůst počtu studentů s mírným poklesem ve školním roce 2022/2023.

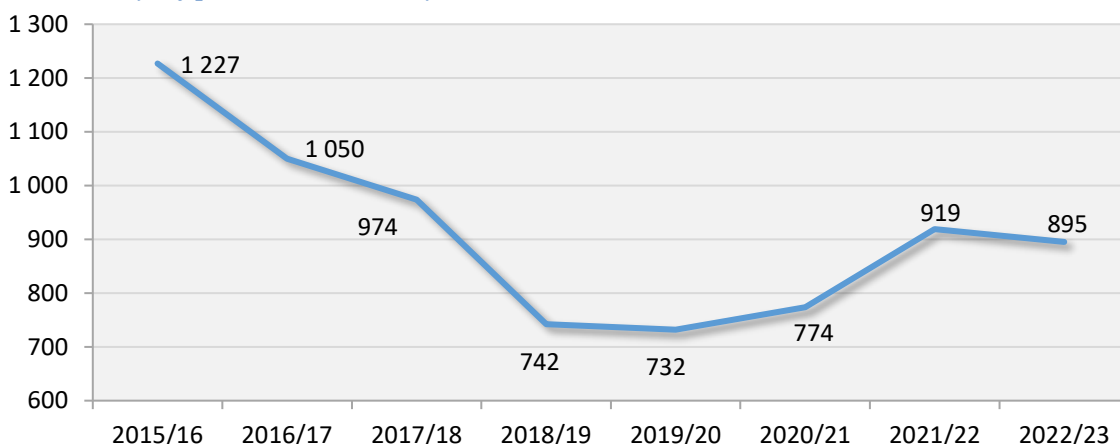
Tabulka 4.3 – Vývoj počtů studentů VOŠ podle forem vzdělávání

Forma vzdělávání	Počet studentů ve školním roce				
	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Denní	493	448	502	618	590
Dálková	249	284	272	286	299
Kombinovaná	0	0	0	15	6
Celkem	742	732	774	919	895

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Přestože klesl počet vyšších odborných škol v kraji, počet studentů ve sledovaném období vzrostl, a to o 153 studentů. Důvodem je zejména nástup silnějších populačních ročníků do terciárního vzdělávání. Vývoj celkového počtu studentů vyšších odborných škol v Pardubickém kraji od školního roku 2015/2016 ukazuje graf 4.1.

Graf 4.1 – Vývoj počtu studentů ve vyšším odborném vzdělávání

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Ve vyšších odborných školách v Pk studovalo ve školním roce 2022/2023 celkem 31 studentů cizinců, z toho 29 ze Slovenska a 2 z Ukrajiny. Studenti ze Slovenska tvoří tradičně přibližně 90 % všech studentů cizinců ve VOŠ v Pk. Ve školních letech 2018/2019 až 2022/2023 byli mezi cizinci pravidelně zastoupeni také občané Ukrajiny a Ruska (v jednotkách). V souvislosti s válečným konfliktem na území Ukrajiny nedošlo k nárůstu počtu studentů cizinců ve vyšších odborných školách, přestože je od školního roku 2020/2021 pozorován mírný nárůst celkového počtu studentů cizinců (viz tabulka 4.4). Tento mírný nárůst je způsoben navýšením počtu studentů ze Slovenska.

Tabulka 4.4 – Podíl studentů cizinců ve VOŠ

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Počet žáků ve VOŠ	742	732	774	919	895
z toho cizinců	36	22	16	20	31
Podíl žáků cizinců	4,9 %	3,0 %	2,1 %	2,2 %	3,5 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Ve školním roce 2022/2023 zahájilo studium v denní formě vzdělávání 62,6 % studentů v témže roce, ve kterém složili maturitní zkoušku. Ihned po maturitní zkoušce pokračuje studiem vyšší odborné školy v průměru 60 % nově přijatých studentů 1. ročníku VOŠ. Přehled o studentech nově přijatých do 1. ročníku vyšších odborných škol denní formy vzdělávání podle předchozího působiště dává tabulka 4.5.

Tabulka 4.5 – Studenti nově přijatí do 1. ročníku podle předchozího působiště

Školní rok	Studenti nově přijatí do 1. ročníku		
	Ihned po maturitě	Později po maturitě	Počet studentů
2018/2019	88	67	155
2019/2020	116	67	183
2020/2021	129	95	224
2021/2022	193	113	306
2022/2023	144	86	230

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

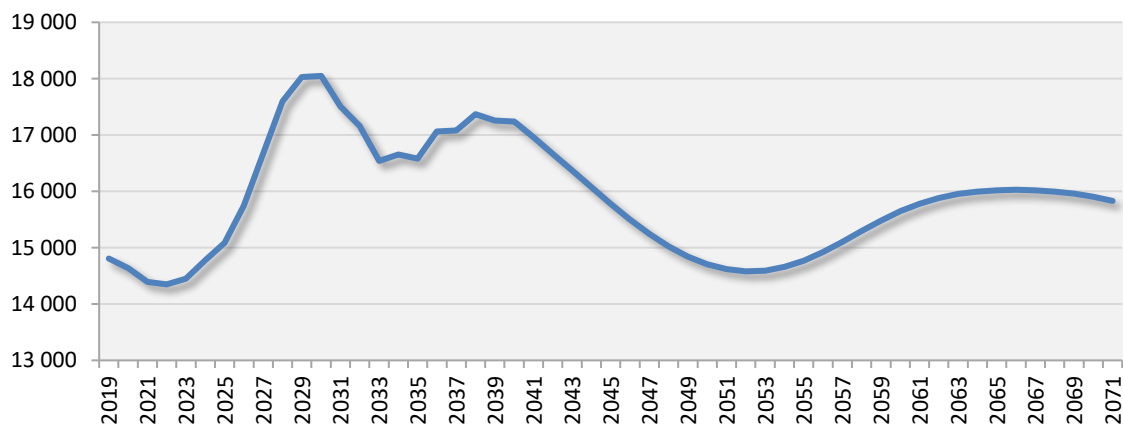
Naplněnost VOŠ v Pardubickém kraji ve sledovaném období významně vzrostla, a to zejména v souvislosti se snížením počtu vyšších odborných škol. Přehled o využití kapacit vyšších odborných škol v Pardubickém kraji ve školních letech 2018/2019 až 2022/2023 poskytuje tabulka 4.6. Kapacita VOŠ se postupně snižovala s klesajícím počtem VOŠ, od školního roku 2020/2021 se již kapacita VOŠ v Pk neměnila. Dle projekce ČSÚ zobrazené grafem 4.2 v následujících letech poroste počet obyvatel Pardubického kraje ve věku 19–21 let. Stávající kapacity vyšších odborných škol nadále poskytují prostor pro potenciální zvýšený zájem o tento druh vzdělávání.

Tabulka 4.6 – Vývoj a využití kapacit vyšších odborných škol

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Kapacita VOŠ	1 990	1 750	1 300	1 300	1 300
Naplněnost VOŠ	37,3 %	41,8 %	59,6 %	70,7 %	68,8 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Graf 4.2 – Projekce počtu obyvatel v Pardubickém kraji ve věkové skupině 19–21letých

Zdroj dat: ČSÚ

Z hlediska oborového rozložení studentů se v Pardubickém kraji dlouhodobě vzdělává nejvíce studentů v akreditovaných vzdělávacích programech ze skupiny Pedagogika, učitelství a sociální péče. Přehled o počtu studentů v jednotlivých skupinách oborů ve školním roce 2022/2023 dává tabulka 4.7. Ve sledovaném období 2018/2019 až 2022/2023 se zastoupení oborů ani jejich naplněnost výrazně neměnila.

Tabulka 4.7 – Počet studentů a absolventů podle oborových skupin

Název skupiny oborů	Počet studentů	Podíl studentů
Pedagogika, učitelství a sociální péče	734	82,0 %
Zdravotnictví	59	6,6 %
Speciální a interdisciplinární obory	43	4,8 %
Ekologie a ochrana životního prostředí	32	3,6 %
Elektrotechnika, telekomunikace a výpočetní technika	27	3,0 %
Celkem	895	100,0 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Studium vyšší odborné školy je pro mnohé studenty nepřijaté na vysokou školu pouze dočasným řešením a započaté studium nedokončí. Celkem 35,7 % studentů nepokračovalo ve školním roce 2022/2023 ve studiu, které prvním rokem zahájili v předchozím školním roce. Ze studentů 1. ročníku úspěšně absolvuje celé studium přibližně 50 % studentů. V porovnání se školním rokem 2018/2019 tento podíl klesl o 4,3 %.

Ve školním roce 2022/2023 úspěšnost ukončování studia ve vyšších odborných školách v porovnání s rokem předchozím klesla o 7,8 procentního bodu. V posledních pěti letech se podíl absolventů vůči počtu studentů posledního ročníku v průměru se pohybuje kolem 72 %. V posledním roce vzdělávání předčasně ukončí studium nebo nedostuduje zvolený obor 28 % studentů. Přehled o počtu studentů v posledním ročníku vzdělávání a o počtu absolventů v Pardubickém kraji ve školních letech 2018/2019 až 2022/2023 dává tabulka 4.8.

Tabulka 4.8 – Ukončování vyššího odborného vzdělávání

Školní rok	Počet studentů v posledním ročníku	Počet absolventů školního roku	Podíl absolventů vůči počtu studentů posledního ročníku
2018/2019	242	191	78,9 %
2019/2020	205	148	72,2 %
2020/2021	186	122	65,6 %
2021/2022	219	167	76,3 %
2022/2023	222	152	68,5 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

5 Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami

K 1. září 2022 zřizoval Pardubický kraj 12 speciálních škol, 2 školy zřizovaly obce a 1 školu privátní sektor. Součástí 4 speciálních škol byla MŠ/ZŠ při zdravotnickém zařízení. Střední vzdělávání v oborech vzdělání Praktická škola jednoletá a Praktická škola dvouletá poskytovalo 8 speciálních škol. Vývoj počtu dětí a žáků na součásti MŠ speciální, ZŠ speciální a v oborech středního vzdělání Praktická škola zobrazuje tabulka 5.1. Nárůst počtu žáků v ZŠ speciální koresponduje s demografickým vývojem.

Tabulka 5.1 – Vývoj počtu dětí a žáků v MŠ speciální, ZŠ speciální a v oborech Praktická škola

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
MŠ speciální	29	41	39	40	39
ZŠ speciální	981	1 036	1 069	1 128	1 177
SŠ Praktická škola	104	91	106	122	124

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Kromě speciálních škol se děti a žáci se speciálními vzdělávacími potřebami vzdělávali také v běžných školách. Přehled o počtu dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami v hlavních oblastech poskytovaného vzdělávání udávají tabulky 5.2 až 5.4.

Tabulka 5.2 – Děti se speciálními vzdělávacími potřebami v MŠ

Školní rok		2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Děti se speciálními vzdělávacími potřebami		435	479	505	487	572
z toho	se zdrav. postižením (§ 16 odst. 9 ŠZ)	331	343	322	343	378
	s jiným zdravotním znevýhodněním	32	44	58	61	88
	z důvodu odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek	70	85	111	82	131
Děti s přiznaným podpůrným opatřením s kódem NFN		–	274	234	273	313

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Tabulka 5.3 – Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami v ZŠ

Školní rok		2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami		6 019	6 362	6 244	6 335	6 843
z toho	se zdrav. postižením (§ 16 odst. 9 ŠZ)	4 973	5 039	5 010	4 998	5 180
	s jiným zdravotním znevýhodněním	1 552	1 579	1 564	1 672	1 840
	z důvodu odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek	637	777	859	910	962
Žáci s přiznaným podpůrným opatřením s kódem NFN		–	2 385	2 108	1 670	1 862

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Tabulka 5.4 – Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami v denní formě vzdělávání SŠ

Školní rok		2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami		1 590	1 663	1 618	1 547	1 686
z toho	se zdrav. postižením (§ 16 odst. 9 ŠZ)	1 363	1 403	1 404	1 330	1 484
	s jiným zdravotním znevýhodněním	344	333	339	322	411
	z důvodu odlišného kulturního prostředí nebo jiných životních podmínek	73	84	100	119	134
Žáci s přiznaným podpůrným opatřením s kódem NFN		–	96	55	48	55

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Přehled o počtu dětí a žáků vzdělávajících se v běžných třídách jednotlivých druhů škol podle druhu zdravotního postižení (denní forma vzdělávání) ve školním roce 2022/2023 dává tabulka 5.5.

Tabulka 5.5 – Počet dětí a žáků v běžných třídách podle druhu zdravotního postižení

Druh postižení (podle §16 odst. 9)	Počet dětí a žáků podle druhu postižení		
	MŠ	ZŠ	SŠ
Mentální	34	189	24
Sluchové	6	43	12
Zrakové	5	34	7
Závažné vady řeči	74	503	40
Tělesné	20	44	11
Více vad	22	56	12
Vývojové poruchy učení	13	2 268	875
Poruchy chování	39	750	103
Autismus	45	125	63
Celkem	258	4 012	1 147

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

6 Základní umělecké vzdělávání

Ve školním roce 2022/2023 působilo na území Pardubického kraje 30 základních uměleckých škol (ZUŠ), z toho 27 zřizovaných obcemi a 3 privátním sektorem. Počet ZUŠ se od školního roku 2018/2019 nezměnil. Základní umělecké školy a jejich odloučená pracoviště jsou v Pardubickém kraji rovnoměrně rozloženy a základní umělecké vzdělávání má v kraji dobrou dostupnost.

Základní umělecké školy ve školním roce 2022/2023 navštěvovalo celkem 15 139 žáků, což v porovnání se školním rokem 2018/2019 představuje velmi mírný pokles. Souhrnný přehled o počtu žáků v jednotlivých uměleckých oborech ZUŠ v jednotlivých okresech Pardubického kraje ve školním roce 2022/2023 dává tabulka 6.1.

Tabulka 6.1 – Rozsah činnosti ZUŠ v okresech Pk

Okres	Počet žáků celkem	z toho v oboru				
		tanečním	výtvarném	literárně dramatickém	hudebním s individuální výukou	hudebním s kolektivní výukou
Chrudim	3 019	326	773	95	1 777	48
Pardubice	3 863	429	778	178	2 315	163
Svitavy	3 348	444	758	99	1 929	118
Ústí nad Orlicí	4 909	740	881	215	2 907	166
Celkem	15 139	1 939	3190	587	8 928	495

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Kapacity základních uměleckých škol se jeví v Pardubickém kraji jako dostačující, podíl souhrnných kapacit ZUŠ na populaci ve věku 6–18 let překračuje dlouhodobě 20 %. Kapacity ZUŠ, jejich využití a podíl kapacit ZUŠ vůči populaci 6–18letých v Pardubickém kraji ukazuje tabulka č. 6.2.

Tabulka 6.2 – Přehled o rozsahu základního uměleckého vzdělávání

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Kapacita ZUŠ	16 412	16 412	16 412	16 412	16 412
Počet účastníků	15 225	15 273	14 872	14 541	15 139
Využití kapacity ZUŠ	92,8 %	93,1 %	90,6 %	88,6 %	92,2 %
Populace 6–18letých	68 523	69 220	70 185	70 074	74 532
Podíl kapacit ZUŠ na populaci 6–18letých	24,0 %	23,7 %	23,4 %	23,4 %	22,0 %

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

7 Zájmové vzdělávání

Ve školním roce 2022/2023 vykonávalo zájmovou činnost 17 středisek volného času zřizovaných obcemi a 1 zřizované privátním sektorem. Počet domů dětí a mládeže se v posledních letech nezměnil.

Zájmová činnost v SVC probíhala následujícími formami:

Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Ve školním roce 2022/2023 bylo přijato do 1 489 zájmových útvarů v pravidelné zájmové činnosti 12 048 dětí, žáků, studentů a ostatních účastníků. V předchozím školním roce navštěvovalo 1 478 zájmových útvarů 14 614 dětí, žáků, studentů a ostatních účastníků.

Příležitostná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

V rámci této formy se uskutečnilo od 1. září 2022 do 31. srpna 2023 celkem 1 968 akcí, kterých se zúčastnilo 139 710 dětí, žáků a dospělých (o 30 860 účastníků více než v předchozím roce).

Táborová a další činnost spojená s pobytem

Od 1. září 2022 do 31. srpna 2023 proběhlo 230 pobytových akcí s celkovým počtem 5 798 účastníků (o 172 účastníků více než v předchozím roce), a to především v době prázdnin. Velké oblibě se těšily městské a příměstské tábory, kterých se uskutečnilo 172 za účasti 3 822 dětí. V předchozím roce proběhlo 159 městských a příměstských táborů za účasti 3 510 dětí.

Další činnosti zájmového vzdělávání

Další činnosti zájmového vzdělávání navštívilo od 1. září 2022 do 31. srpna 2023 celkem 102 420 účastníků (o 74 201 více než v předchozím roce).

Činnost středisek volného času ve sledovaném období významně ovlivnila epidemie virového onemocnění covid-19 a také změna způsobu financování, proto nelze jejich aktivity objektivně vyhodnotit. Lze však říci, že v porovnání se školním rokem 2018/2019 ve školním roce 2022/2023 mírně vzrostl počet zájmových útvarů v pravidelné zájmové činnosti (o 33 útvarů). V průměru mohli děti, žáci, studenti a další účastníci ve sledovaném období využívat nabídku téměř 1 490 zájmových útvarů. Počet pobytových akcí se téměř nezměnil, klesl však počet příležitostných akcí. Velké oblibě se těšily městské a příměstské tábory, které od školního roku 2018/2019 vykazují nárůst o 26,5 %.

Školní družiny a školní kluby

Ve školním roce 2022/2023 působilo v Pardubickém kraji 252 školních družin (ŠD), z toho 227 zřízených obcí, 12 krajem, 12 privátním sektorem a 1 církví. Ve sledovaném období se počet školních družin téměř nezměnil, v důsledku nárůstu počtu žáků na 1. stupni základních škol se však výrazně zvýšil počet zapsaných žáků. Ve školním roce 2022/2023 navštěvovalo školní družinu celkem 16 402 žáků v porovnání s 15 529 žáky ve školním roce 2018/2019.

Ve školním roce 2022/2023 působilo v Pardubickém kraji 16 školních klubů, z toho 12 zřízených obcí, 2 privátním sektorem a 2 církví, což představuje nárůst o 3 školní kluby (ŠK) v porovnání se školním rokem 2018/2019. Zapsaných účastníků bylo celkem 688, o 42 více než ve školním roce 2018/2019.

Přehled o rozsahu zájmového vzdělávání ve školních družinách a klubech dává tabulka 7.1.

Tabulka 7.1 – Přehled o rozsahu zájmového vzdělávání ve školních družinách a klubech

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Počet oddělení školních družin	604	613	622	638	659
Zapsaní účastníci ve školních družinách	15 529	15 467	15 476	15 836	16 402
Zapsaní účastníci ve školních klubech	646	566	610	610	447

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

8 Poradenské služby

Pedagogicko-psychologické poradny

Pardubický kraj zřizoval ve školním roce 2022/2023 stejně jako v předchozích školních letech 2 pedagogicko-psychologické poradny (PPP) jako samostatné právní subjekty: Pedagogicko-psychologickou poradnu Pardubice s odloučenými pracovišti v Hlinsku, Holicích, Chrudimi, Přelouči a v Třemošnici a dále Pedagogicko-psychologickou poradnu Ústí nad Orlicí, Královéhradecká 513 s odloučenými pracovišti v Lanškrouně, Litomyšli, Moravské Třebové, Poličce, Svitavách, Vysokém Mýtě a Žamberku. Součástí PPP Ústí nad Orlicí je Krajské centrum primární prevence.

Síť poskytování poradenských služeb klientům pedagogicko-psychologických poraden je v rámci kraje optimálně rozložena prostřednictvím 15 samostatných pracovišť. Odloučená pracoviště poraden zabezpečují klientům poradenskou službu v blízkosti bydliště a pracovníkům poradny širší znalost místní problematiky.

Přehled o činnosti pedagogicko-psychologických poraden ve školním roce 2021/2022 a 2022/2023 dává tabulka 8.1.

Tabulka 8.1 – Přehled o činnosti pedagogicko-psychologických poraden

ŠPZ	Školní rok 2021/2022			Školní rok 2022/2023		
	Individuální péče celkem	Poradenská činnost s rodiči	Služby pedagogům	Individuální péče celkem	Poradenská činnost s rodiči	Služby pedagogům
PPP	13 074	4 592	3 954	13 032	4 677	4 121

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Celkový počet klientů s přiznaným podpůrným opatřením od školního roku 2018/2019 vzrostl o 14,8 %, jak dokládá tabulka 8.2.

Tabulka 8.2 – Vývoj počtu klientů PPP s vydaným doporučením pro vzdělávání žáků se SVP

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Celkový počet klientů s přiznaným podpůrným opatřením	4 071	4 589	4 066	4 305	4 675

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Speciálně pedagogická centra

Ve školním roce 2022/2023 zajišťovalo stejně jako v předchozích školních letech komplexní péči o klienty všech druhů škol, jejich pedagogy i rodiče 5 speciálně pedagogických center (SPC) zřizovaných jako součást speciálních škol – SPC Polička, SPC Moravská Třebová, SPC Ústí nad Orlicí, SPC Skuteč a soukromé zařízení SPC Svítání Pardubice. Všechna tato zařízení se profilují jako odborná pracoviště pomáhající klientům s výběrem odpovídající formy rozvoje jejich schopností a integrace do kolektivu běžných škol za splnění předem stanovených podmínek.

S ohledem na dlouhodobě nevyhovující prostory, v nichž se nacházelo speciálně pedagogické centrum ve Speciální mateřské škole a základní škole Polička, a dlouhodobě neuspokojivé personální zabezpečení, jež ztěžovalo činnost speciálně pedagogického centra ve Speciální základní škole, mateřské škole a praktické škole Moravská Třebová, došlo od 1. ledna 2023 k jejich výmazu z rejstříku škol a školských zařízení. Současně bylo zřízeno

speciálně pedagogické centrum při Pedagogicko-psychologické poradně Ústí nad Orlicí, Královéhradecká 513, včetně změny názvu na Pedagogicko-psychologická poradna a speciálně pedagogické centrum Ústí nad Orlicí.

Přehled o činnosti speciálně pedagogických center ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 dává tabulka 8.3.

Tabulka 8.3 – Přehled o činnosti speciálně pedagogických center

ŠPZ	Školní rok 2021/2022			Školní rok 2022/2023		
	Individuální činnosti	Poradenská činnost s rodiči	Služby pedagogům	Individuální činnosti	Poradenská činnost s rodiči	Služby pedagogům
SPC	4 343	2 052	1 135	4 214	1 976	857

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Celkový počet klientů s přiznaným podpůrným opatřením od školního roku 2018/2019 vzrostl o 25,0 %, jak dokládá tabulka 8.4.

Tabulka 8.4 – Vývoj počtu klientů SPC s vydaným doporučením pro vzdělávání žáků se SVP

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Celkový počet klientů s přiznaným podpůrným opatřením	1 499	1 594	1 748	1 641	1 874

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Teritoriální pokrytí speciálně pedagogických center vnímají jejich klienti dlouhodobě jako neuspokojivé. Disproporce v zajištění dostupnosti služby přetrvávají zejména u dětí a žáků s poruchami autistického spektra a kombinovanými poruchami v okrese Pardubice a Chrudim.

9 Školská ubytovací zařízení

Ve školním roce 2022/2023 v Pardubickém kraji zajišťovalo ubytování 36 ubytovacích zařízení, z toho 34 domovů mládeže (DM) a 2 internáty. V provozu bylo 30 domovů mládeže při školách zřizovaných Pardubickým krajem, 1 samostatný zřízený Pardubickým krajem, 1 zřizovaný církví, 1 privátním sektorem a 1 obcí. Školní ubytování dále zajišťovaly 2 internáty při speciálních a praktických školách zřizovaných Pardubickým krajem. Počet ubytovacích zařízení se od školního roku 2018/2019 nezměnil.

Celkem bylo ubytováno 3 997 dětí, žáků a studentů, z toho 3 941 v DM a 56 v internátech. Celková lůžková kapacita v Pk čítala 4 530 lůžek, z toho 4 466 v DM a 64 v internátech. Mimoškolní pedagogickou činnost pro děti, žáky a studenty ve školním roce 2022/2023 v domovech mládeže a internátech v Pardubickém kraji zajišťovalo celkem 208 vychovatelů, 14 asistentů pedagoga a 4 ostatní odborní pracovníci ve 154 výchovných skupinách. Přehled o rozsahu poskytovaného ubytování a zřizovateli školských ubytovacích zařízení v jednotlivých okresech Pardubického kraje ve školním roce 2022/2023 dávají tabulky 9.1 a 9.2.

Tabulka 9.1 – Přehled o rozsahu poskytovaného ubytování

Okres	Počet domovů mládeže	Počet internátů	Počet ubytovaných	Počet lůžek
Chrudim	6	0	546	663
Pardubice	8	0	1 276	1 372
Svitavy	8	1	1 020	1 039
Ústí nad Orlicí	12	1	1 155	1 456
Celkem	34	2	3 997	4 530

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Tabulka 9.2 – Přehled o zřizovateli školských ubytovacích zařízení

Okres	Kraj	Obec	Církev	Privátní sektor
Chrudim	4	0	1	1
Pardubice	8	0	0	0
Svitavy	9	0	0	0
Ústí nad Orlicí	12	1	0	0
Celkem	33	1	1	1

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Kapacity školských ubytovacích zařízení se od školního roku 2018/2019 významně nezměnily, počet ubytovaných vzrostl ve sledovaném období o 13,9 %. Domovy mládeže a internáty většinou svojí činností pokrývaly poptávku po školním ubytování. Plně vyhovět žadatelům o ubytování se nedařilo zejména na Pardubicku a Orlickoústecku. Situaci ilustrují tabulky 9.3 a 9.4.

Tabulka 9.3 – Vývoj kapacit školských ubytovacích zařízení a počtu ubytovaných

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Lůžková kapacita	4 537	4 500	4 453	4 406	4 530
Ubytování žáci a studenti	3 508	3 533	3 630	3 740	3 997

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Tabulka 9.4 – Vývoj počtu nevybavených žádostí o umístění

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Okres Chrudim	3	2	4	8	14
Okres Pardubice	74	57	112	106	116
Okres Svitavy	22	6	46	46	65
Okres Ústí nad Orlicí	20	22	58	127	110
Celkem	119	87	220	287	305

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

10 Zařízení školního stravování

Ve školním roce 2022/2023 zajišťovalo v Pardubickém kraji školní stravování celkem 525 zařízení školního stravování, z toho 403 školních jídelen a 120 školních jídelen – výdejen a 2 výdejny lesní mateřské školy. Kraj zřizoval 47 zařízení školního stravování, 457 obce, 19 privátní sektor a 2 církve. V porovnání se školním rokem 2018/2019 se počet zařízení školního stravování zvýšil o 3.

Stravovalo se v nich 104 069 strážníků, z toho 80 557 dětí, žáků a studentů a 23 512 ostatních pravidelně stravovaných včetně 12 207 pracovníků škol a školských zařízení. Pro 11 759 stravovaných byla připravená jídla odvážena do výdejen, z toho pro 10 088 dětí, žáků a studentů. Dietní stravování bylo poskytnuto 172 strážníkům.

Přehled o rozsahu poskytovaného školního stravování a zřizovatelích zařízení školního stravování v jednotlivých okresech Pardubického kraje ve školním roce 2022/2023 dávají tabulky 10.1 a 10.2.

Tabulka 10.1 – Přehled o rozsahu poskytovaného školního stravování

Okres	Počet ŠJ	Počet ŠJ – výdejen	Počet výdejen lesní MŠ	Počet stravovaných (dětí, žáků a studentů)	z toho v režimu dietního stravování
Chrudim	78	19	0	14 881	43
Pardubice	119	29	1	28 192	29
Svitavy	92	31	0	14 450	66
Ústí nad Orlicí	114	41	1	23 034	34
Celkem	403	120	2	80 557	172

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Tabulka 10.2 – Přehled o zřizovatelích zařízení školního stravování

Okres	Kraj	Obec	Církev	Privátní sektor
Chrudim	5	86	1	5
Pardubice	12	126	1	10
Svitavy	11	112	0	0
Ústí nad Orlicí	19	133	0	4
Celkem	47	457	2	19
Celkem v Pk	525			

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Kapacity zařízení školního stravování v Pardubickém kraji od školního roku 2018/2019 vzrostly o více než 3 000 stravovaných. Účast dětí, žáků a studentů ve školním stravování je v Pardubickém kraji tradičně vysoká a ve sledovaném období vzrostla o 5 406 dětí, žáků a studentů a o 2 344 ostatních pravidelně stravovaných. Problematická je pouze situace v centru Pardubic, kde chybí školní jídelna přibližně pro 400 stravovaných žáků středních škol. Situaci ilustruje tabulka 10.3.

Tabulka 10.3 – Vývoj kapacit a stravovaných v zařízeních školního stravování

Školní rok	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Kapacita zařízení školního stravování	117 206	118 629	118 590	119 607	120 273
Strážníci (dětí, žáci, studenti)	75 151	76 191	76 410	77 969	80 557
Ostatní pravidelně stravování	21 168	22 245	22 297	23 051	23 512

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

11 Ústavní výchova (dětské domovy)

Ve školním roce 2022/2023 byla v Pardubickém kraji ústavní výchova realizována stejně jako v minulých letech v 5 dětských domovech zřízených Pk a 1 soukromém zařízení. Na základě soudního rozhodnutí bylo do dětských domovů umístěno 128 dětí, 3 děti na základě předběžného opatření a 15 dětí na základě dobrovolně prodlouženého pobytu. Celkem bylo využito 88 % lůžkové kapacity ústavních zařízení v kraji.

Přehled o kapacitách dětských domovů a jejich využití ve školních letech 2021/2022 a 2022/2023 dává tabulka 11.1. Naplněnost ani kapacity dětských domovů se dlouhodobě nemění.

Tabulka 11.1 – Naplněnost dětských domovů

Dětský domov	Lůžková kapacita	Počet dětí k 31.10.2021	Počet dětí K 31.10.2022
Dětský domov Dolní Čermná	44	39	35
Dětský domov Holice, Husova 623	32	29	30
Dětský domov Moravská Třebová	18	15	18
Dětský domov Pardubice	40	37	39
Dětský domov Polička	24	14	16
Soukromý dětský domov Markéta, o. p. s.	8	7	8
Celkem	166	141	146

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Všechna zařízení zřizovaná Pardubickým krajem procházejí dlouhodobě transformačním procesem ve smyslu naplňování opatření Akčního plánu Strategie transformace péče o ohrožené děti a rodiny na území Pardubického kraje. Cílem je zejména omezení ústavní péče směrem k řadě poskytovaných integrovaných rodinných a komunitních služeb. Dochází k minimalizaci hromadných provozů a kolektivních či režimových prvků v „domácnostech“ dětských domovů, které jsou charakteristické pro chod instituce. Provozy „domácností“ v rámci jednotlivých zařízení se od sebe odlišují v návaznosti na složení dětí v rodinné skupině a jejich potřeb. Z celkového počtu 146 dětí umístěných v dětských domovech žije aktuálně 53,4 % dětí v samostatných bytech mimo areál školského zařízení. Pozitivně se projevilo snížení počtu dětí v rodinných skupinách na 4 až 6 dětí.

Přestože Pardubický kraj systematicky podporuje rozvoj služeb pro rodiny s dětmi v oblasti prevence sociálního vyloučení, rizikového chování a výchovných problémů, nebyl pokles počtu dětí v ústavní péči významný. Příčiny umístění dětí do ústavních zařízení zůstávaly stejné jako v předchozích školních letech – nízký sociální status rodiny, zanedbávání péče, dlouhodobé výchovné problémy a delikvence rodičů.

12 Jazykové vzdělávání

Ve školním roce 2022/2023 se obdobně jako v minulých školních letech téměř všichni žáci základních škol vzdělávali v anglickém jazyce. Anglický jazyk byl pro většinu z nich prvním cizím jazykem, pouze pro 26 žáků byl prvním cizím jazykem německý jazyk a pro 1 žáka jazyk ruský. Celkem 59,8 % žáků základních škol učících se druhý cizí jazyk si jako druhý cizí jazyk zvolilo němčinu, další v pořadí byly jazyk ruský (34,7 % žáků), jazyk španělský (3,6 %) a francouzský (1,7 %). Celkem 108 žáků základních škol absolvovalo výuku některých předmětů v anglickém jazyce a 43 žáků ve španělském jazyce. Počet žáků absolvujících výuku některých předmětů v cizím jazyce se oproti školnímu roku 2018/2019 zvýšil (o 68,2 %).

Ve středních školách se v denní formě vzdělávání 53,4 % žáků učilo jeden cizí jazyk, 45,9 % žáků dva a 0,7 % žáků tři cizí jazyky. Většina žáků se vzdělávala v anglickém jazyce (99,9 %), druhým nejčastěji vyučovaným jazykem byl německý jazyk (28,9 % žáků), následoval ruský (9,0 % žáků), španělský (5,6 % žáků) a francouzský jazyk (3,8 % žáků). Ve středních školách v posledních letech roste podíl žáků učících se španělský jazyk na úkor jazyka ruského. V konzervatoři se v denní formě vzdělávání 54,0 % žáků učilo jeden cizí jazyk, ostatní žáci se učili dvěma (29,5 %) nebo třem (1,7 %) cizím jazykům, a to jazyku anglickému, německému a italskému. Ve vyšších odborných školách se ve školním roce 2022/2023 vyučoval téměř výhradně anglický jazyk.

Počet jazykových škol s právem státní jazykové zkoušky se v Pardubickém kraji od školního roku 2018/2019 nezměnil. Ve školním roce 2022/2023 poskytovaly jazykové vzdělávání 2 jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky zřízené Pardubickým krajem, které jsou součástí středních škol. V důsledku zvýšení úrovně zkoušky z českého jazyka pro cizince a s ním spojenými vyššími nároky na kvalifikaci a čas vyučujících přestaly jazykové školy v Pardubickém kraji organizovat zkoušky za účelem získání dokladu o znalosti českého jazyka. Od školního roku 2020/2021 umožnilo MŠMT nahradit školní část maturitní zkoušky z cizího jazyka jazykovou zkouškou úrovně B1 a vyšší. Obě jazykové školy s právem státní jazykové zkoušky v Pardubickém kraji se proto zaměřily zejména na přípravu žáků k uvedeným zkouškám.

Srovnání počtu jednotlivých kurzů organizovaných jazykovými školami a počtu žáků v nich vzdělávaných v Pardubickém kraji ve školních letech 2018/2019 až 2022/2023 dává tabulka 12.1.

Tabulka 12.1 – Rozsah jazykového vzdělávání

Školní rok	Základní kurzy		Střední kurzy		Žáci v jednoletých kurzech základních a středních	Speciální kurzy		Přípravné kurzy ke státní jazyk. zkoušce	
	Počet kurzů	Počet žáků	Počet kurzů	Počet žáků		Počet kurzů	Počet žáků	Počet kurzů	Počet žáků
2018/2019	3	25	0	0	0	6	78	1	10
2019/2020	2	18	2	19	29	9	98	1	7
2020/2021	0	0	2	15	10	7	81	0	0
2021/2022	0	0	0	0	30	11	145	2	18
2022/2023	0	0	0	0	51	16	198	2	17

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

13 Pedagogičtí pracovníci

Ve školním roce 2022/2023 působilo v MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoři a VOŠ v Pardubickém kraji celkem 8 835 učitelů (7 712,9 přepočtených na plně zaměstnané). V porovnání se školním rokem 2018/2019 vzrostl počet učitelů o 1 247, což představuje 16,4% nárůst. K nárůstu počtu učitelů došlo ve všech druhích škol, nejvýznamněji na 2. stupni základních škol, ve středních školách a konzervatoři.

Ve sledovaném období významně vzrostl počet učitelů bez kvalifikace, v celkovém počtu na více než dvojnásobek. Největší podíl nekvalifikovaných zůstal ve školním roce 2022/2023 na přípravném stupni ZŠ speciální, kde vzhledem k nízkému počtu učitelů dosahoval 45,1 %, následovalo 9,4 % nekvalifikovaných mezi učiteli na 1. stupni základních škol, 9,0 % v přípravné třídě ZŠ a 8,1 % na 2. stupni základních škol.

Přehled personálního zabezpečení vzdělávání (úvazky učitelů přepočtené na plně zaměstnané) ve školním roce 2022/2023 v porovnání se školním rokem 2018/2019 dává tabulka 13.1.

Tabulka 13.1 – Vývoj počtu učitelů a jejich kvalifikace

Učitelé vyučující v (přepočtení na plně zaměstnané)	Školní rok 2018/2019			Školní rok 2022/2023		
	Celkem	z toho ženy	z toho bez kvalifikace	Celkem	z toho ženy	z toho bez kvalifikace
Mateřské škole	1 520,2	1 507,7	40,4	1 722,6	1708	88,3
Přípravném stupni ZŠ speciální	4,4	4,4	1	7,1	7,1	3,2
Přípravné třídě ZŠ	8,8	8,8	0	16,6	16,5	1,5
Na 1. stupni ZŠ	1 611,6	1 520,7	88,2	1 751,9	1637,3	164,7
Na 2. stupni ZŠ	1 553,9	1 183,1	54,7	1 871,0	1432,8	152
Střední škole	1 953,9	1 152,1	57,5	2 235,1	1294	101,9
z toho na nižším stupni gymnázií	129,4	94	1,2	138,2	96,9	3,2
Konzervatoři	54,8	26,2	0	65,4	29,4	0
Vyšší odborné škole	46,4	33,7	0	43,9	30,9	0

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Ve školním roce 2022/2023 působilo v MŠ, ZŠ, SŠ, konzervatoři a VOŠ v Pardubickém kraji celkem 1 663 asistentů pedagoga (1 184,7 přepočtených na plně zaměstnané). V porovnání se školním rokem 2018/2019 vzrostl počet asistentů pedagoga o 516, což představuje 45,0% nárůst (51,6% v přepočtených na plně zaměstnané). Nejvýznamnější nárůst o 74,6 % zaznamenaly mateřské školy, následovaly školy základní s 49,5% nárůstem.

Ve sledovaném období vzrostl též počet úvazků psychologů z 18,2 na 21,4 ve všech druhích škol v Pk. Uvedený počet je však vzhledem ke stále čtenější problémům dětí, žáků a studentů zcela nedostatečný. Důvodem je jednak nedostatek psychologů a zejména nedostatek finančních prostředků na jejich platy a nejistota při jejich zaměstnávání ve školách.

Přehled personálního zabezpečení ostatními pedagogickými pracovníky (přepočtenými na plně zaměstnané) ve školním roce 2022/2023 v porovnání se školním rokem 2018/2019 dává tabulka 13.2.

Tabulka 13.2 – Ostatní pedagogičtí pracovníci škol

Ostatní pedagogičtí pracovníci škol (přepočtení na plně zaměstnané)		Školní rok 2018/2019		Školní rok 2022/2023	
		Celkem	z toho ženy	Celkem	z toho ženy
Asistenti pedagoga	celkem	781,5	751,3	1 184,7	1 140,1
z toho působící v	v mateřské škole	125,5	123,8	219,1	215,3
	ve třídě přípravného stupně ZŠ speciální	4,0	4,0	4,7	4,1
	v přípravné třídě ZŠ	4,0	4,0	10,1	10,1
	v základní škole	606,8	581,1	907,1	869,2
	ve střední škole	41,2	38,4	43,6	41,2
	v konzervatoři	0,0	0,0	0,0	0,0
	ve vyšší odborné škole	0,0	0,0	0,0	0,0
Vychovatelé		4,0	4,0	0,0	0,0
Psychologové		18,2	17,5	21,4	18,2
Trenéři		14,1	1,8	16,6	0,0
Speciální pedagogové		18,0	18,0	13,2	13,2

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Ve sledovaném období vzrostly počty pedagogických pracovníků vykonávajících specializované, metodické nebo metodologické činnosti. Nejvýznamnější nárůst zaznamenali uvádějící učitelé, a to na více než dvojnásobek oproti školnímu roku 2018/2019.

Přehled pedagogických pracovníků vykonávajících specializované, metodické nebo metodologické činnosti (ve fyzických osobách) ve školním roce 2022/2023 v porovnání se školním rokem 2018/2019 dává tabulka 13.3.

Tabulka 13.3 – Pedagogičtí pracovníci vykonávající specializované nebo metodické činnosti

Pedagogičtí pracovníci (fyzické osoby)	Školní rok 2018/2019		Školní rok 2022/2023	
	Celkem	z toho ženy	Celkem	z toho ženy
Výchovný poradce	273	231	291	255
Koordinátor informačních a komunikačních technologií	165	68	204	87
Metodik prevence sociálně patologických jevů	230	170	256	200
Uvádějící učitel	185	156	434	350

Zdroj dat: Školská statistika MŠMT

Závěr

Závěr analýzy shrnuje poznatky z jednotlivých kapitol jako podklad pro zpracování dlouhodobého záměru vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Pardubického kraje.

Mateřské školy v Pardubickém kraji využívaly k 30. 9. 2022 svou kapacitu z 87,6 %. V souvislosti s demografickým vývojem, rezidenční suburbanizací bez návaznosti na související vybavenost, zhoršující se socioekonomickou situací rodin, nízkou nezaměstnaností a zejména přijímáním dětí ukrajinských uprchlíků se zhoršila dostupnost předškolního vzdělávání, a to zejména na Pardubicku a Chrudimsku. Nejčastěji se nedařilo vyhovět žádostem o přijetí dětí 2letých a mladších, jejich podíl v mateřských školách v Pardubickém kraji se pohyboval kolem 3 %. V Pardubickém kraji byl vysoký podíl dětí přicházejících k zápisu do základních škol s žádostí o odklad. Uvedený podíl dosahoval ve sledovaném období až 30 %. Významně vzrostl také počet přípravných tříd a počet dětí v nich vzdělávaných.

Naplněnost základních škol v Pardubickém kraji k 30. 9. 2022 dosáhla 75,5 %. V souvislosti s demografickým vývojem, rezidenční suburbanizací a s přijímáním dětí ukrajinských uprchlíků se zhoršila dostupnost základního vzdělávání zejména na Pardubicku. Počet žáků ZŠ vzrostl ve sledovaném období téměř o 7 %. Významně vzrostl také počet žáků v individuálním vzdělávání. Uvedený nárůst je 50% a neodpovídá demografické křivce. Počet žáků odcházejících ze základních škol s neukončeným základním vzděláním není v Pardubickém kraji vysoký a dlouhodobě se ani v návaznosti na silnější populační ročníky nemění, přesto se Pardubický kraj zaměřil na snížení počtu žáků bez základního vzdělání. Z důvodu nedostatku zájemců nepůsobí v kraji žádná základní škola, která by organizovala kurzy pro získání základního vzdělání. Základní školství v kraji se musí vyrovnávat také s rostoucím počtem žáků cizinců a to zejména v Pardubicích.

Podíl žáků odcházejících ze základních škol do 8letých gymnázií se ve sledovaném období pohyboval kolem 8 %. Uvedený podíl není v kraji rovnoměrný. Významný je rozdíl mezi okresy Svitavy a Ústí nad Orlicí, kde do 8letých gymnázií odchází větší procento žáků základních škol než v okresech Pardubice a Chrudim. Tato skutečnost je ovlivněna zejména územním rozložením větších měst v Pardubickém kraji, ve kterých se gymnázia historicky koncentrují. Poptávka po 8letém studiu je největší v krajském městě. Žádné gymnázium v kraji nevzdělává žáky v 6letém oboru.

Kapacita krajských středních škol byla k 30. 9. 2022 využita z 73,3 % a proti předchozímu školnímu roku vzrostla o 2,2 procentního bodu. Naplněnost škol soukromých a školy církevní ve výši 75,6 % vzrostla proti předchozímu školnímu roku o 5,8 procentního bodu. Největší naplněnost vykazovaly střední školy v okrese Pardubice (82,4 %), nejméně naplněné byly v okrese Chrudim (60,1 %). Téměř 30 % středních škol a konzervatoř využívalo svou kapacitu z více než 90 %. Počet žáků 9. ročníků základních škol dosáhl ve školním roce 2022/2023 svého maxima. V dalších třech letech však budou do středních škol přicházet také početné populační ročníky a naplněnost středních škol ještě vzroste. Pardubický kraj však neplánuje plošné zvyšování kapacit středních škol, neboť jejich kapacita je i pro silnější ročníky dostatečná.

Nad republikovým průměrem se pohybují podíly žáků přijímaných do oborů vzdělání s maturitní zkouškou (více o 2,8 %) a do oborů vzdělání s výučním listem (více o 1,2 %). Podprůměrný je podíl žáků přijímaných do gymnázií (nižší o 3,8 %). Tuto situaci ovlivňuje zejména průmyslová tradice Pardubického kraje.

Naplněnost VOŠ v Pardubickém kraji ve školním roce 2022/2023 klesla o 1,9 procentního bodu. Studium vyšší odborné školy je pro mnohé studenty nepřijaté na vysokou školu pouze dočasným řešením a započaté studium nedokončí. Celkem 35,7 % studentů nepokračovalo ve školním roce 2022/2023 ve studiu, které zahájili v předchozím školním roce (o 5,4 procentního bodu více než v předchozím školním roce). Sektor vyššího odborného vzdělávání se dlouhodobě potýká s nevyjasněným postavením v rámci vzdělávací soustavy a absencí koncepce dalšího rozvoje.

Síť poskytování poradenských služeb klientům pedagogicko-psychologických poraden je v rámci kraje optimálně rozložena prostřednictvím 15 samostatných pracovišť. Odloučená pracoviště poraden zabezpečují klientům poradenskou službu v blízkosti bydliště a pracovníkům poradny širší znalost místní problematiky. U speciálně pedagogických center není jejich teritoriální pokrytí v Pardubickém kraji uspokojivé a některá zatím zůstávají jako součásti speciálních škol.

U dětí a mládeže dochází ke zvýšení počtu případů rizikového chování a narušení duševního zdraví. Na školní poradenská pracoviště, školní psychology působící ve školách a pracovníky pedagogicko-psychologických poraden včetně Krajského centra primární prevence Ústí nad Orlicí jsou tak kladeny stále vyšší nároky na jejich činnost a množství aktivit. Nadále přetrvává nedostatek školních psychologů a pedopsychiatrů, což se promítá do delších čekacích lhůt na vyšetření dětí, žáků a studentů.

Domovy mládeže a internáty ve většině regionů Pardubického kraje svojí činností zabezpečují poptávku po školním ubytování. Plně vyhovět žadatelům o ubytování se nedařilo na Pardubicku a Litomyšlsku. V oblasti školního stravování je problematická situace v centru Pardubic, kde chybí školní jídelna přibližně pro 400 žáků středních škol.

V Pardubickém kraji se daří transformovat dětské domovy a přiblížit péči v nich poskytovanou rodinnému životu. Více než polovina dětí umístěných v dětských domovech žije v samostatných bytech mimo areál školského zařízení. Snížení počtu dětí v rodinných skupinách na 4 až 6 dětí mělo na jejich život velmi pozitivní dopad.